Europaparlamentet
2024-2029

ANTAGNA TEXTER

P10_TA(2025)0091

Den europeiska strategin för vattenresiliens

Europaparlamentets resolution av den 7 maj 2025 om den europeiska strategin för vattenresiliens (2024/2104(INI))*

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

– med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (*EUF-fördraget*), särskilt artikel 191,

– med beaktande av det avtal som antogs vid den 21:a konferensen för parterna i UNFCCC (COP21) i Paris den 12 december 2015 (*Parisavtalet*),

– med beaktande av FN:s Agenda 2030 för hållbar utveckling och målen för hållbar utveckling, med särskilt fokus på mål 6 om rent vatten och sanitet,

– med beaktande av det globala Kunming–Montreal-ramverket för biologisk mångfald, som antogs i december 2022,

– med beaktande av Stockholmskonventionen om långlivade organiska föroreningar av den 22 maj 2001,

– med beaktande av försiktighetsprincipen och av principerna att förebyggande åtgärder bör vidtas, att miljöförstöring företrädesvis bör hejdas vid källan och att förorenaren ska betala, som fastslås i artikel 191.2 i EUF-fördraget,

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1119 av den 30 juni 2021 om inrättande av en ram för att

* Teknisk fotnot: Detta är en korrigerad version av den antagna texten, som syftar till att återinföra fokusgruppens namn i punkt 29 i resolutionen, vilket saknades i det framlagda betänkandet på grund av ett skrivfel.

uppnå klimatneutralitet och om ändring av förordningarna (EG) nr 401/2009 och (EU) 2018/1999 (europeisk klimatlag)[1],

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG av den 23 oktober 2000 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område[2] (*ramdirektivet för vatten*),

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/118/EG av den 12 december 2006 om skydd för grundvatten mot föroreningar och försämring[3] (*grundvattendirektivet*),

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/105/EG av den 16 december 2008 om miljökvalitetsnormer inom vattenpolitikens område och ändring och senare upphävande av rådets direktiv 82/176/EEG, 83/513/EEG, 84/156/EEG, 84/491/EEG och 86/280/EEG, samt om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG[4] (*direktivet om miljökvalitetsnormer*),

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/60/EG av den 23 oktober 2007 om bedömning och hantering av översvämningsrisker[5],

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2020/2184 av den 16 december 2020 om kvaliteten på dricksvatten[6] (*dricksvattendirektivet*),

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/741 av den 25 maj 2020 om minimikrav för återanvändning av vatten[7] (*förordningen om återanvändning av vatten*),

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/56/EG av den 17 juni 2008 om upprättande av en ram för

---

1 EUT L 243, 9.7.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj.
2 EUT L 327, 22.12.2000, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj.
3 EUT L 372, 27.12.2006, s. 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/118/oj.
4 EUT L 348, 24.12.2008, s. 84, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/105/oj.
5 EUT L 288, 6.11.2007, s. 27, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2007/60/oj.
6 EUT L 435, 23.12.2020, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2020/2184/oj.
7 EUT L 177, 5.6.2020, s. 32, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/741/oj.

gemenskapens åtgärder på havsmiljöpolitikens område (Ramdirektiv om en marin strategi)[1],

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/3019 av den 27 november 2024 om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse[2] (*det reviderade direktivet om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse*),

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1785 av den 24 april 2024 om ändring av direktiv 2010/75/EU om industriutsläpp (samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar) och rådets direktiv 1999/31/EG om deponering av avfall[3] ,

– med beaktande av rådets direktiv 91/676/EEG av den 12 december 1991 om skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruket[4] ,

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1991 av den 24 juni 2024 om restaurering av natur och om ändring av förordning (EU) 2022/869[5] ,

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2022/2557 av den 14 december 2022 om kritiska entiteters motståndskraft och om upphävande av rådets direktiv 2008/114/EG[6] (*direktivet om kritiska entiteters motståndskraft*),

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2022/2555 av den 14 december 2022 om åtgärder för en hög gemensam cybersäkerhetsnivå i hela unionen, om ändring av förordning (EU) nr 910/2014 och direktiv (EU) 2018/1972 och om upphävande av direktiv (EU) 2016/1148 (NIS 2-direktivet)[7],

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/128/EG av den 21 oktober 2009 om upprättande av en ram för

---

1 EUT L 164, 25.6.2008, s. 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/56/oj.
2 EUT L, 2024/3019, 12.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/3019/oj.
3 EUT L, 2024/1785, 15.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1785/oj.
4 EGT L 375, 31.12.1991, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1991/676/oj.
5 EUT L, 2024/1991, 29.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1991/oj.
6 EUT L 333, 27.12.2022, s. 164, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2557/oj.
7 EUT L 333, 27.12.2022, s. 80, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj.

gemenskapens åtgärder för att uppnå en hållbar användning av bekämpningsmedel[1],

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2115 av den 2 december 2021 om fastställande av regler om stöd för de strategiska planer som medlemsstaterna ska upprätta inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken (strategiska GJP-planer) och som finansieras av Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ) och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) samt om upphävande av förordningarna (EU) nr 1305/2013 och (EU) nr 1307/2013[2],

– med beaktande av kommissionens förordning (EU) 2024/3190 av den 19 december 2024 om användning av bisfenol A och andra bisfenoler och bisfenolderivat med harmoniserad klassificering för specifika farliga egenskaper i vissa material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel, om ändring av förordning (EU) nr 10/2011 och om upphävande av förordning (EU) 2018/213[3] ,

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 19 februari 2025 *En vision för jordbruk och livsmedel* (COM(2025)0075),

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 11 december 2019 om den europeiska gröna given (COM(2019)0640),

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 29 januari 2025 *En konkurrenskraftskompass för EU* (COM(2025)0030),

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 12 maj 2021 *Vägen till en frisk planet för alla – EU-handlingsplan: Med sikte på nollförorening av luft, vatten och mark* (COM(2021)0400),

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 24 februari 2021 *Att bygga upp ett klimatresilient Europa – den nya EU-strategin för klimatanpassning* (COM(2021)0082),

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 18 juli 2007 om problemet med vattenbrist och torka i Europeiska unionen (COM(2007)0414),

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 11 mars 2020 *En ny handlingsplan för den cirkulära ekonomin – För ett renare och mer konkurrenskraftigt Europa* (COM(2020)0098),

---

1 EUT L 309, 24.11.2009, s. 71, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/128/oj.

2 EUT L 435, 6.12.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj.

3 EUT L, 2024/3190, 31.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/3190/oj.

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 14 november 2012 *Strategi för att skydda Europas vattenresurser* (COM(2012)0673),

– med beaktande av EU:s strategi för biologisk mångfald för 2030,

– med beaktande av COP29-förklaringen om vatten för klimatåtgärder, som EU har ställt sig bakom,

– med beaktande av den europeiska havspakten, som kommissionens ordförande Ursula von der Leyen tillkännagav i sina politiska riktlinjer för nästa Europeiska kommission (2024–2029) den 18 juli 2024,

– med beaktande av den europeiska klimatanpassningsplanen och den europeiska strategin för vattenresiliens, som kommissionens ordförande Ursula von der Leyen tillkännagav i sina politiska riktlinjer för nästa Europeiska kommission (2024–2029) den 18 juli 2024,

– med beaktande av EU:s åttonde miljöhandlingsprogram,

– med beaktande av sin resolution av den 5 oktober 2022 om tillgång till vatten som en mänsklig rättighet – den yttre dimensionen[1],

– med beaktande av sin resolution av den 19 september 2024 om de förödande översvämningarna i Central- och Östeuropa, förlusten av människoliv och EU:s beredskap att reagera på sådana katastrofer som förvärras av klimatförändringarna[2],

– med beaktande av sin resolution av den 6 oktober 2022 om nya impulser för världshaven: stärkande av världshavsförvaltning och den biologiska mångfalden[3],

– med beaktande av sin resolution av den 28 november 2019 om klimat- och miljönödläget[4],

– med beaktande av sin resolution av den 14 november 2024 om FN:s klimatkonferens i Baku, Azerbajdzjan (COP29)[5],

– med beaktande av kommissionens rapport av den 4 februari 2025 om genomförandet av ramdirektivet för vatten (2000/60/EG) och översvämningsdirektivet (2007/60/EG), *Tredje omgången*

---

1 EUT C 132, 14.4.2023, s. 54.
2 EUT C, C/2024/7216, 10.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/7216/oj.
3 EUT C 132, 14.4.2023, s. 106.
4 EUT C 232, 16.6.2021, s. 28.
5 EUT C, C/2025/808, 11.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/808/oj.

förvaltningsplaner för avrinningsdistrikt – Andra omgången planer för hantering av översvämningsrisker (COM(2025)0002),

– med beaktande av Europeiska revisionsrättens särskilda rapport 15/2024 av den 16 oktober 2024 *Klimatanpassning i EU: Åtgärderna lever inte upp till ambitionerna*,

– med beaktande av Finlands före detta president Sauli Niinistös rapport av den 30 oktober 2024 *Safer Together – Strengthening Europe's civil and military preparedness and readiness*,

– med beaktande av Enrico Lettas rapport från april 2024 *Much More Than A Market*,

– med beaktande av sin resolution av den 17 december 2020 om genomförandet av EU:s vattenlagstiftning[1],

– med beaktande av Europeiska revisionsrättens särskilda rapport 33/2018 av den 18 december 2018 *Ökenspridning i EU: ett växande hot som kräver ökade insatser*,

– med beaktande av det europeiska medborgarinitiativet om rätten till vatten,

– med beaktande av sin resolution av den 8 september 2015 om uppföljning av det europeiska medborgarinitiativet Right2Water[2],

– med beaktande av FN:s generalförsamlings resolution 64/292 av den 28 juli 2010, som erkänner att tillgång till säkert dricksvatten och sanitet är en mänsklig rättighet,

– med beaktande av den strategiska dialogen om framtiden för EU:s jordbruk,

– med beaktande av Europeiska revisionsrättens särskilda rapport 20/2024 av den 30 september 2024 *Planer för den gemensamma jordbrukspolitiken: grönare, men motsvarar inte EU:s ambitioner för klimatet och miljön*,

– med beaktande av Europeiska miljöbyråns rapport 07/2024 av den 15 oktober 2024 *Europe's state of water 2024: the need for improved water resilience* (*miljöbyråns rapport 07/2024*),

– med beaktande av rådets (miljö) slutsatser av den 17 juni 2024 om det åttonde miljöhandlingsprogrammet,

– med beaktande av Europeiska revisionsrättens särskilda rapport 20/2021 av den 28 september 2021 *Hållbar vattenanvändning inom*

---

1 EUT C 445, 29.10.2021, s. 126.
2 EUT C 316, 22.9.2017, s. 99.

jordbruket: troligare att GJP-stödet leder till ökad i stället för effektivare vattenanvändning,

– med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs förklaring av den 26 oktober 2023 om en blå giv för EU,

– med beaktande av kommissionens förslag av den 5 juli 2023 till Europaparlamentets och rådets direktiv om marköervakning och markresiliens (lag om marköervakning) (COM(2023)0416),

– med beaktande av sin ståndpunkt vid första behandlingen av den 24 april 2024 avseende förslaget till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2000/60/EG om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område, direktiv 2006/118/EG om skydd för grundvatten mot föroreningar och försämring och direktiv 2008/105/EG om miljökvalitetsnormer inom vattenpolitikens område[1],

– med beaktande av artikel 55 i arbetsordningen,

– med beaktande av yttrandet från utskottet för jordbruk och landsbygdens utveckling,

– med beaktande av betänkandet från utskottet för miljö, klimat och livsmedelssäkerhet (A10-0073/2025), och av följande skäl:

A. Vatten är avgörande för livet och mänskligheten. EU måste förvalta de nuvarande och framtida vattenresurserna på ett effektivt sätt och svara ändamålsenligt på de rådande vattenutmaningarna, som direkt påverkar människors hälsa, miljön och dess ekosystem, strategiska socioekonomiska verksamheter såsom energiproduktion, jordbruk och livsmedelstrygghet samt EU:s konkurrenskraft.

B. Vatten är en knapp och begränsad resurs: trots att 70 % av jordens yta är täckt av vatten utgör tillgängligt och användbart sötvatten endast 0,5 % av jordens vatten[2]. Berg är riktiga vattentorn och viktiga sötvattenreservoarer i Europa, och Alperna står ensamt för 40 % av Europas sötvatten[3].

C. Grundvattnet står för två tredjedelar av EU:s dricksvatten och stöder många ekosystem[4]. De tjänster som sötvattensekosystem tillhandahåller är värda över 11 biljoner euro i Europa och ger

---

1 Antagna texter, P9_TA(2024)0358.
2 Meteorologiska världsorganisationen, *2021 State of Climate Services – Water*, WMO-nr 1278, WMO, Genève, 2021.
3 Europeiska miljöbyrån, *Water resources across Europe — confronting water scarcity and drought*, miljöbyråns rapport 2/2009.
4 Miljöbyråns rapport 07/2024.

betydande hälsovinster och rekreativa fördelar, till exempel från sportfiske[1].

D. Vattenstress förekommer redan i Europa och drabbar i genomsnitt cirka 20 % av Europas territorium och 30 % av befolkningen varje år, vilket sannolikt kommer att öka i framtiden på grund av klimatförändringarna[2], trots att det totala vattenuttaget i EU-27 verkade minska med 15 % mellan 2000 och 2019. Ökningen av antalet extrema väderhändelser, såsom torka och översvämningar, och det faktum att de förväntas bli ännu vanligare inom den närmaste framtiden utgör en risk för människors liv och EU:s livsmedelssuveränitet och skulle kunna leda till att regioner i Europa blir obeboeliga.

E. 78 % av européerna anser att EU bör föreslå ytterligare åtgärder för att ta itu med vattenrelaterade frågor i Europa, och 21 % av européerna anser att föroreningar är det största hotet mot vattnet i deras land[3].

F. Rätten till vatten och sanitet erkändes som en mänsklig rättighet i en resolution som antogs av FN:s generalförsamling den 28 juli 2010.

G. Det europeiska medborgarinitiativet Right2Water var det första någonsin som samlade tillräckligt många undertecknare, och det uppmanade EU att säkerställa rätten till vatten för alla.

H. Bestämmelserna i artikel 14 i EUF-fördraget och dess protokoll nr 26 om tjänster av allmänt intresse är viktiga inslag som måste beaktas på ett framträdande sätt i alla aspekter av utformningen och genomförandet av den europeiska strategin för vattenresiliens, för att skydda statusen för Europas vattentjänster som viktiga allmännyttiga tjänster och säkerställa tillgänglighet, rättvisa, överkomlighet och upprätthållande av höga kvalitetsnormer.

I. Medlemsstaterna bör följa upp rekommendationerna i kommissionens rapport från november 2023[4] för att förbättra vattenbalanser som kunskapsbas för beslutsfattande om vattentilldelning.

J. Företag riskerar att göra betydande värdeförluster på grund av den allt otryggare vattenförsörjningen, som kan leda till att produktionskapaciteten minskar eller stoppas helt. Tillgångar i vattenstressade regioner skulle kunna bli strandade tillfälligt, eller

---

1 Världsnaturfonden, *High Cost of Cheap Water*, WWF, Gland, 2021.
2 Miljöbyråns rapport 07/2024.
3 Europeiska kommissionen, *Attitudes of Europeans towards the environment*, särskild Eurobarometer 550, maj 2024.
4 Europeiska kommissionen: generaldirektoratet för miljö m.fl., *Implementation of water balances in the EU – Final report*, Europeiska unionens publikationsbyrå, 2024.

permanent, om antaganden om tillgången på och tillgängligheten till vatten visar sig vara felaktiga, om regleringsåtgärder inte kan förutses eller om planer för riskreducering och förvaltning inte införs[1].

K. I ramdirektivet för vatten fastställdes 2015 som tidsfrist för att uppnå ”god” status för europeiska floder, sjöar, vatten i övergångszon, kustvatten och grundvatten, med möjligheten att skjuta upp tidsfristen till 2027 under vissa villkor. Målet att uppnå god kemisk status för alla EU:s vattenförekomster senast 2027 är långt ifrån uppnått, främst på grund av ämnen såsom kvicksilver, bromerade flamskyddsmedel och polycykliska aromatiska kolväten[2].

L. 2025 års rapport om genomförandet av ramdirektivet för vatten visar att förseningar i uppfyllandet av vattenramdirektivets mål inte beror på brister i lagstiftningen utan på bristande finansiering, långsamt genomförande och otillräcklig integrering av miljömål i sektorspolitiken. Analyser har visat att medlemsstaterna inte uppfyller de årliga investeringsbehoven, som uppskattas ligga på 77 miljarder euro: luckan i finansiering uppskattas för närvarande till omkring 25 miljarder euro om året. Rapporten visar också att det finns ett tydligt behov av att medlemsstaterna höjer sin ambitionsnivå och påskyndar åtgärderna för att minska efterlevnadsgapet så mycket som möjligt före 2027, ökar investeringarna och säkerställer tillräcklig finansiering, inbegripet via EU-medel, för att uppnå målen i sina åtgärdsprogram, samt vidtar ytterligare åtgärder för att minska befintliga ihållande miljöutmaningar och förbättra det gränsöverskridande samarbetet.

M. Vattenlagstiftningen har bedömts vara ändamålsenlig. Den upprättar en ram för skyddet av inlandsytvatten, vatten i övergångszon, kustvatten och grundvatten. Samtidigt tillåter den att mindre stränga miljömål uppnås om socioekonomiska behov kopplade till sådan mänsklig verksamhet inte kan tillgodoses på annat sätt och tillåter att målen för vattenförekomster inte uppnås om orsaken till detta är av övervägande allmänintresse. Lagstiftningen är proportionerlig och ger i enlighet med subsidiaritetsprincipen medlemsstaternas myndigheter i uppdrag att besluta om det övervägande allmänintresset. I vissa fall kan detta vara att skydda miljön och i andra fall en socioekonomisk verksamhet.

N. Industrin står för omkring 40 % av det totala vattenuttaget i Europa. De största kategorierna av det årliga vattenuttaget i EU-27 är, enligt statistisk näringsgrensindelning i Europeiska unionen (Nace), uttag för kylning i elproduktion (34 %), följt av uttag för jordbruk (29 %),

---

1 Disclosure Insight Action (CDP) och Planet Tracker, *High and Dry. How Water Issues Are Stranding Assets*, 2022.

2 Miljöbyråns rapport 07/2024.

offentlig vattenförsörjning (21 %) och tillverkning (15 %)[1]. Uppgifterna om vattenuttag och vattenanvändning i EU är dock föråldrade och bristfälliga[2].

O. Elproduktionen är den sektor som står för det största vattenuttaget, men det mesta vattnet återförs till miljön efter kylning eller omvandling i turbin. Jordbruket är generellt sett den största nettokonsumenten av vatten på EU-nivå, eftersom det mesta vattnet konsumeras av grödan eller avdunstar. Inom andra områden, såsom industrin och vattenförsörjningen, är vattenuttaget och konsumtionen jämförelsevis mindre, men de kan utgöra en betydande belastning lokalt, särskilt på grundvattnet[3].

P. All industriell verksamhet kräver vatten för att framställa sina slutprodukter eller stödja produktionsverksamheten. Företag är beroende av vatten för sin dagliga verksamhet, och i takt med att vattenbristen ökar kan det störa verksamheten, öka kostnaderna och skapa reglerings- och anseenderisker.

Q. Energisektorn är starkt beroende av vattenresurser. Detta beroende utgör en allvarlig risk eftersom vattenbrist kan påverka energiproduktionen och försörjningstryggheten, särskilt när vatten används som råmaterial eller för kylning. Omställningen till förnybar energi, särskilt vind- och solenergi, erbjuder hållbara och vatteneffektiva vägar till utfasning av fossila bränslen och en möjlighet att stoppa eller vända trenden med ökad vattenförbrukning.

R. Vatten är en viktig resurs för jordbruket vid produktion av livsmedel, foder och förnybara råvaror av hög kvalitet. Jordbruket är beroende av vattentillgång, och bevattning bidrar till att skydda jordbrukarna från oregelbunden nederbörd och till att öka grödornas livaktighet, avkastning och kvalitet, men orsakar även betydande förluster av vattenresurser. Mot bakgrund av klimatförändringarna, de förändrade vädermönstren och den ökade förekomsten av översvämningar och torka kommer vattnets betydelse som resurs för produktionen av jordbruksprodukter av hög kvalitet samt en effektiv vattenanvändning därför att vara avgörande för en tryggad livsmedelsförsörjning och lösningar för att komma till rätta med

---

1 Europeiska miljöbyrån, ”Water abstraction by economic sector in the 27 EU Member States, 2000-2022”, Europeiska miljöbyråns webbplats, 5 december 2024, https://www.eea.europa.eu/en/analysis/indicators/water-abstraction-by-source-and/water-abstraction-by-economic?activeTab=8a280073-bf94-4717-b3e2-1374b57ca99d.

2 Eurostat, ”Archive: Water use in industry”, Eurostats webbplats, https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Archive:Water_use_in_industry&oldid=196132#Further_Eurostat_information.

3 Miljöbyråns rapport 07/2024.

vattenbrist. Åtgärder för att minska belastningen på yt- och grundvatten måste gå hand i hand med investeringar inriktade på användningen av återvunnet vatten och innovativ avsaltningsteknik så att det går att uppnå en bättre vattenbalans och främja ren alternativ energi såsom grön vätgas.

S. Den globala befolkningstillväxten kräver en ökad livsmedelsproduktion, och EU måste därför garantera livsmedelssuveränitet, vilket fastställs i artikel 39 i EUF-fördraget.

T. Tillförlitliga uppgifter om redovisning av vatten, det vill säga en systematisk studie av nuvarande status och trender när det gäller tillgång, efterfrågan, tillgänglighet och användning av vatten på områden som har specificerats[1], är avgörande för en bedömning av den nuvarande situationen i EU och för den europeiska konkurrenskraften.

U. Avloppsvattnets potential som alternativ vattentillgång är underskattad, med tanke på att 60–70 % av det potentiella värdet av allt avloppsvatten i EU för närvarande är outnyttjat[2] och mindre än 3 % av det renade avloppsvattnet återanvänds i EU[3]. Det finns en betydande potential för cirkulära vattenstrategier i hushållen, eftersom endast en liten del av vattnet i hushållen används som dricksvatten och för matlagning och därför kräver högsta kvalitetsnormer.

V. En stor mängd vatten går förlorad på grund av det föråldrade eller åldrande vattennätet och bristen på nödvändigt underhåll. Investeringar i underhåll, förbättring och utveckling av resilient innovativ bevattningsinfrastruktur är avgörande för att minska och effektivisera vattenförbrukningen inom jordbruket. Sådana effektivitetsförbättringar gör det möjligt att använda det vatten som sparas för andra ändamål eller att upprätthålla vattendragens naturliga flödeshastighet.

W. Rent och tillräckligt vatten är en grundläggande förutsättning för att man ska kunna genomföra och uppnå en genuint hållbar cirkulär ekonomi inom EU.

X. Vattenläckage är ett underskattat globalt problem som avsevärt förvärrar vattenbristen; i genomsnitt 23 % av det renade vattnet går

---

1 FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation, *Water accounting and auditing, A sourcebook*, FAO Water Reports 43, FAO, Rom, 2016.

2 Europeiska investeringsbanken, *Wastewater as a resource*, EIB, 2022.

3 Europeiska kommissionen: generaldirektoratet för miljö, ”Water reuse: New EU rules to improve access to safe irrigation”, Europeiska kommissionens webbplats, 26 juni 2023, https://environment.ec.europa.eu/news/water-reuse-new-eu-rules-improve-access-safe-irrigation-2023-06-26_en.

förlorat under distributionen i EU på grund av läckande rörledningar, föråldrade reningsanläggningar och otillräckliga reservoarer[1]. Det reviderade dricksvattendirektivet innehöll åtgärder för att minska vattenläckor samt riskbedömning och riskhantering avseende tillrinningsområdena för dricksvattenuttag.

Y. 2021 rapporterades 91 % av Europas grundvattenförekomster ha uppnått ”god kvantitativ status”, medan 77 % rapporterades ha ”god kemisk status”[2].

Z. 2021 rapporterades endast 37 % av Europas ytvattenförekomster ha uppnått ”god” eller ”hög” ekologisk status, medan 29 % uppnådde ”god kemisk status”[3].

AA. Europeiska miljöbyrån betonar att andelen ytvattenförekomster som inte lyckas uppnå god ekologisk status är ojämnt fördelad över Europa och vanligare i delar av Central- och Västeuropa, och betonar att skillnaderna i vattenstatus mellan medlemsstaterna kan orsakas av olika former av belastningar, men att skillnaderna också kan bero på olika metoder i övervakningen och bedömningen[4].

AB. Ytvattenkvaliteten över hela kontinenten visar på fortsatta och kombinerade belastningar, särskilt diffusa föroreningar och en försämring av ytvattnets naturliga flöde och fysiska egenskaper. Föroreningar från näringsämnen och långlivade prioriterade ämnen, samt från ämnen med framväxande potentiella risker, fortsätter. Grundvattnet påverkas av diffusa föroreningar och drabbas också av intensivt uttag[5].

AC. Grundvattnet står för 65 % av dricksvattnet och 25 % av vattnet för bevattning inom jordbruket i EU[6]. Det är en ändlig resurs som måste skyddas mot föroreningar och överexploatering[7].

AD. Övervakningsdata från Europeiska miljöbyrån visar på omfattande föroreningar av per- och polyfluorerade alkylsubstanser (PFAS), som ofta kallas ”evighetskemikalier”, i europeiska vatten, vilket innebär betydande risker för akvatiska ekosystem och människors hälsa. Trifluorättiksyra (TFA), ett PFAS-ämne med kort kolkedja, har upptäckts i dricksvattnet i hela Europa. PFAS-ämnen finns kvar i

---

1 Europeiska kommissionen: generaldirektoratet för miljö, ”Zero pollution: Improved quality and access to drinking water”, Europeiska kommissionens webbplats, 12 januari 2023, https://environment.ec.europa.eu/news/improved-quality-and-access-drinking-water-all-europeans-2023-01-12_en.

2 Miljöbyråns rapport 07/2024.

3 Ibid.

4 Ibid.

5 Ibid.

6 Ibid.

7 Ibid.

miljön, bioackumuleras i levande organismer och ger skadliga (eko)toxikologiska effekter. I en grupp på 6 000–10 000 enskilda ämnen är det endast ett fåtal som grundligt studerats och som har kända effekter på människors hälsa och miljön. Begränsningar i övervakningen innebär att 99 % av PFAS-ämnen fortfarande inte har upptäckts i miljön.

AE. Bristen på EU-omfattande kvalitetsnormer för PFAS-ämnen i grundvatten försvårar, tillsammans med den otillräckliga övervakningen av mindre undersökta PFAS-föreningar, utmaningen att uppnå god kemisk status för EU:s vatten i linje med ramdirektivet för vatten och utgör en betydande teknisk och ekonomisk börda för hälso- och sjukvårdssystemen och för leverantörerna av vattentjänster och äventyrar återanvändningen av vatten och avloppsslam.

AF. Farliga kemikalier, däribland tungmetaller och andra föroreningar, som släpps ut i vattenförekomster från industriverksamheter, påverkar i hög grad vattenkvaliteten och akvatiska ekosystem[1].

AG. Läkemedelssubstanser upptäcks allt oftare i yt- och grundvattnet. Föroreningar orsakade av läkemedelsrester kräver avancerad vattenreningsteknik, inbegripet membranfiltrering, behandling med aktivt kol, avancerade oxidationsprocesser och andra innovativa reningstekniker.

AH. Enligt direktiv 2010/75/EU[2] ska de potentiellt förvärrade konsekvenserna av industriutsläpp för vattenförekomsters status på grund av variationer i vattenflödenas dynamik uttryckligen beaktas som ett led i meddelande och översyn av tillstånd. Bästa tillgängliga teknik kommer nu att inbegripa aspekter såsom vattenrelaterade miljöprestandanivåer och tillstånd, som omvandlar användningen av denna teknik till gränsvärden för miljöprestanda. Detta är en välkommen förändring som kan förbättra industrins resiliens, eftersom EU:s anläggningar kanske redan står inför en säsongsvis lägre produktionskapacitet på grund av vattenbrist.

AI. Avloppsvatten från tätbebyggelse är en av de främsta källorna till vattenföroreningar, om det inte samlas in och renas på rätt sätt. Målen i direktivet om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse bör

---

1 Europeiska miljöbyrån, ”Industrial pollutant releases to water in Europe”, Europeiska miljöbyråns webbplats, 30 maj 2024, https://www.eea.europa.eu/en/analysis/indicators/industrial-pollutant-releases-to-water.

2 Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU av den 24 november 2010 om industriutsläpp (samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar) (EUT L 334, 17.12.2010, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2010/75/oj).

inte sänkas, och dess tillämpningsområde bör utvidgas till andra sektorer och ämnen som bidrar till vattenföroreningar.

AJ. Utsläpp av näringsämnen i EU:s vattenförekomster leder till eutrofiering, förlust av biologisk mångfald och försämring av akvatiska ekosystem[1]. Avrinning av bekämpningsmedel förorenar yt- och grundvattnet, vilket hotar vattenkvaliteten och människors hälsa.

AK. Forskning visar att exponeringen i Europa för den syntetiska kemikalien bisfenol A (BPA), som används i produkter såsom livsmedelsbehållare av plast och metall och återanvändbara vattenflaskor ligger långt över acceptabla hälsosäkerhetsnivåer[2].

AL. Markförvaltning och hantering av näringsämnen ligger till grund för en förbättring av vattenkvaliteten och vattentillgången. Den europeiska strategin för vattenresiliens bör fokusera på att förbättra hanteringen av näringsämnen, i syfte att sluta näringskretslopp för minskade utsläpp av näringsämnen till vattenvägarna. En säker användning av avloppsslam i jordbruket kommer också att minska EU:s mycket stora beroende av import av fosforhaltigt mineralgödselmedel, till exempel från Ryssland. En säker användning av slam bör därför också anses bidra till Europas resiliens och strategiska oberoende.

AM. Klimatförändringarna utgör ett stort hot mot vattenresurserna och de akvatiska ekosystemen. Många av klimatförändringarnas konsekvenser märks genom vatten, i form av exempelvis mer intensiv och frekvent torka, mer extrema översvämningar och mer oregelbunden säsongsnederbörd. Översvämningar och vattenbrist äventyrar livsmedels- och vattenförsörjningen och befolkningens hälsa, vilket i slutändan påverkar den sociala sammanhållningen och stabiliteten och utgör ett hot mot den långsiktiga tillgången till denna värdefulla resurs.

AN. I den europeiska klimatriskbedömningen konstaterades att EU:s politik och anpassningsåtgärder inte håller jämna steg med de snabbt växande risker som hotar ekosystemen, infrastrukturen,

---

1 Europeiska kommissionen, ”Nitrates”, Europeiska kommissionens webbplats, https://environment.ec.europa.eu/topics/water/nitrates_en#implementation.

2 Europeiska miljöbyrån, ”Public exposure to widely used Bisphenol A exceeds acceptable health safety levels”, Europeiska miljöbyråns webbplats, 14 september 2023, https://www.eea.europa.eu/en/newsroom/news/public-exposure-to-bisphenol-a.

livsmedels- och vattenförsörjningen, människors hälsa samt ekonomin och finanserna[1].

AO. FN:s klimatpanels bedömningar visar att den stigande havsnivån på grund av klimatförändringarna leder till en ökning av salthalten i mark och sötvatten, vilket äventyrar ekosystemens hälsa och vattenkvaliteten och påverkar 80 miljoner européer som bor i låglänta kustområden och på flodslätter. Sötvattensekosystem och marina ekosystem är sammanlänkade eftersom föroreningar, störningar i sedimentflöden och vattenbrist i floder alla har en mycket stark inverkan på hälsan för marina ekosystem, särskilt kustnära ekosystem, samt på livskraften hos de sociala och ekonomiska verksamheter som är beroende av dem, såsom transport, fiske, jordbruk, vattenbruk och turism.

AP. Långvarig torka, extrem värme och storskaliga översvämningar, orsakade av förändrade vädermönster, kommer att intensifieras och bli vanligare på hela kontinenten, och skada ekosystemen och människors hälsa och leda till allvarliga störningar i den ekonomiska verksamheten samt minska den totala mängden och kvaliteten på tillgängligt vatten. Att bevara vattenresurserna och flodernas naturliga funktioner och samtidigt tillhandahålla tillräckligt med vatten av god kvalitet håller på att bli en stor utmaning som kommer att kräva ökade insatser för begränsning av och anpassning till klimatförändringar, effektiv förvaltning och innovativa åtgärder för att öka vattentillgången. Att hantera riskerna med vattenbrist och översvämningar på ett överkomligt och hållbart sätt kommer att bli allt viktigare i hela EU.

AQ. 2022 upplevde Europa sin varmaste sommar och det näst varmaste året som uppmätts, vilket ledde till att över 15 % av EU:s territorium drabbades av torka. Den genomsnittliga årliga ekonomiska förlusten på grund av torka i EU 1981–2010 uppskattades till omkring 9 miljarder euro per år. Om inga anpassningsåtgärder vidtas, uppskattas de årliga förlusterna på grund av torka i Europa och Förenade kungariket kunna öka till 45 miljarder euro per år fram till år 2100 med en uppvärmning på 3 °C[2]. Under perioden 1998–2020 utgjorde översvämningar 43 % av alla katastrofer i Europa. Klimatförändringarnas effekter och den socioekonomiska utvecklingen leder till mer frekventa översvämningar, vilket påverkar allt fler människor och orsakar allt större skada. 12 % av Europas befolkning bor på flodslätter[3].

---

1 Europeiska miljöbyrån, *European Climate Risk Assessment*, miljöbyråns rapport 01/2024.

2 Cammalleri, C. m.fl., *Global warming and drought impacts in the EU*, JRC Technical Report, Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg.

3 Miljöbyråns rapport 07/2024.

AR. Kostnaderna för att inte ta itu med vattenrelaterade utmaningar är extremt höga, med tanke på att 90 % av katastroferna rör vatten[1]. Om inga politiska åtgärder vidtas kan kostnaderna för ekonomiska förluster till följd av enbart kustöversvämningar komma att överstiga 1 biljon euro per år fram till sekelskiftet i EU[2], och de ekonomiska kostnaderna till följd av torka i Europa fram till år 2100 kan komma att överstiga 65 miljarder euro per år[3].

AS. Det finns stora skillnader mellan medlemsstaterna när det gäller vattentillgång, förvaltningsstrategier och användningsmönster samt sårbarhet för klimatförändringarnas effekter. Det krävs en skräddarsydd strategi för att öka vattenresiliensen och säkerställa en hållbar vattenförvaltning.

AT. Torka är en av klimatförändringarnas främsta katastrofala konsekvenser. Omkring 23 % av EU:s territorium är måttligt mottagligt för ökenspridning, och 8 % är mycket mottagligt för ökenspridning. Ungern, Bulgarien, Spanien och Italien är bland de länder som drabbats hårdast, och 74 % av Spaniens yta är i riskzonen för ökenspridning. Den europeiska strategin för vattenresiliens bör blicka längre än till långvarig torka, och snarare ta itu med det faktum att gränsen för den halvtorra zonen rör sig norrut, vilket leder till att allt fler områden i EU kommer att drabbas av kronisk långvarig brist på tillräckliga sötvattensresurser.

AU. Åtgärder för att ta itu med ökenspridning, vattenförbrukning och klimatförändringar har ett nära samband. Som en del av FN:s konvention för bekämpning av ökenspridning bekräftade EU 2015 och senare på nytt 2024[4] sitt åtagande att uppnå markförsämringsneutralitet senast 2030, vilket man enligt Europeiska revisionsrättens särskilda rapport om ökenspridning förmodligen inte kommer att uppfylla.

AV. Vatteninfrastrukturen är värdefull för att behålla ett konstant och förutsägbart vattenflöde och en konstant och förutsägbar vattenförsörjning. 2022 var den årliga genomsnittliga vattenföringen i Europa den näst lägsta sedan man började registrera den 1991[5].

AW. Områden nedströms är särskilt beroende av vattenförvaltning och vattenuttag uppströms. Medlemsstaterna bör avstå från att

---

1 Feyen, L. m.fl., *Climate change impacts and adaptation in Europe*, JRC PESETA IV final report, Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg.

2 Europeiska miljöbyrån, *European Climate Risk Assessment*, miljöbyråns rapport 01/2024.

3 FN:s kontor för katastrofriskreducering, *GAR Special Report on Drought 2021*, Genève, UNDRR, 2021.

4 Rådets slutsatser av den 14 oktober 2024 om ökenspridning, markförstöring och torka.

5 Miljöbyråns rapport 07/2024.

genomföra åtgärder som avsevärt ökar översvämningsriskerna uppströms eller nedströms i andra länder i samma avrinningsområde, i enlighet med ramdirektivet för vatten.

AX. Naturbaserade lösningar är relevanta insatser som, när de skräddarsys för specifika ekosystem och behov, kan öka resiliensen i vattnets kretslopp och ge många fördelar i form av skydd av biologisk mångfald, koldioxidbindning, förbättrad vattenkvalitet, bindning av näringsämnen, dricksvattenförsörjning, förebyggande av skogsbränder och begränsning av översvämningsrisker. Naturbaserade lösningar kan öka vatteninfrastrukturens effektivitet och livslängd och därmed i många fall säkerställa att båda lösningarna kompletterar varandra.

AY. Naturliga vattenhållningsåtgärder är naturbaserade lösningar som syftar till att lagra vatten i naturlandskap, jordbrukslandskap, skogsmark och stadslandskap.

AZ. Vatten är ingen vara vilken som helst utan ett arv som måste skyddas, försvaras och behandlas som ett sådant. Enligt direktiv (EU) 2024/1203 om skydd för miljön genom straffrättsliga bestämmelser[1] utgör uttag av ytvatten eller grundvatten i den mening som avses i ramdirektivet för vatten ett brott om detta är olagligt och uppsåtligt och orsakar eller sannolikt kommer att orsaka väsentlig skada på ytvattenförekomsters ekologiska status eller ekologiska potential eller på grundvattenförekomsters kvantitativa status.

BA. Markens biologiska mångfald och organiskt kol i marken påverkar vattenhållningsförmågan. Markerosion, markpackning och vissa markförvaltningsmetoder som orsakar markförstöring leder till en stadig minskning av markens vattenhållningsförmåga, vilket i sin tur förvärrar torka och översvämningar med direkta negativa konsekvenser för jordbruket. Frisk mark är därför en av faktorerna bakom vattenresiliens, som i sig bör hanteras och förvaltas på avrinningsområdesnivå. Bättre markunderhåll är centralt för att förebygga katastrofer.

BB. Den nuvarande fleråriga budgetramen innehåller ett ambitiöst men icke-bindande mål om att avsätta minst 7,5 % av EU:s årliga utgifter till målen för biologisk mångfald 2024 och 10 % både 2026 och 2027. Den nya budgetramen bör omfatta ett vattenperspektiv i syfte att anslå tillräckliga resurser till den europeiska strategin för vattenresiliens för att säkerställa resilienta vattenekosystem och

---

[1] Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1203 av den 11 april 2024 om skydd för miljön genom straffrättsliga bestämmelser och om ersättande av direktiven 2008/99/EG och 2009/123/EG (EUT L, 2024/1203, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1203/oj).

vatteninfrastrukturer samt en tryggad vattenförsörjning, och för att underlätta investeringar i innovativa lösningar.

BC. Sammanhållningsmedel har spelat en avgörande roll för att förbättra vatten- och sanitetstjänsterna i medlemsstaterna. Det krävs fortsatt stöd för att säkerställa deras långsiktiga resiliens och efterlevnad av allt strängare kvalitetsnormer.

BD. Prispolitiken kan bidra till en effektivare vattenanvändning. Sådan politik är en nationell befogenhet och tar hänsyn till de regionala skillnaderna i vattentillgång och vattenförsörjningskällan. Prissättningen kan spela en viktig roll för att få hushåll och andra ekonomiska sektorer att optimera förbrukningen och för att se till att vattenanvändarna på ett effektivt sätt bidrar till att täcka kostnaderna för vattentjänster. Prispolitiken bör också ta hänsyn till överkomliga priser för hushåll och småföretag.

BE. Digitalisering och innovation kan på ett effektivt sätt hjälpa medlemsstaterna, regionala organ och kommissionen att samla in uppgifter om och övervaka vattenförvaltningen. EU går i bräschen för ny teknisk utveckling inom vattensektorn och stod för 40 % av alla internationella patentfamiljer inom denna sektor mellan 1992 och 2021[1], en position som måste främjas och drivas på, och den inre marknadens potential måste utnyttjas fullt ut. Hinder för införande och utbyggnad av ny vattenteknik måste utredas, och lika villkor måste garanteras i EU. Fortsatt stöd till forskning om vattenteknisk innovation behövs för att säkra och skapa arbetstillfällen och stärka Europas konkurrenskraft.

BF. Innovation är ett viktigt verktyg för att hjälpa vattensektorn att möta utmaningarna i FN:s mål för hållbar utveckling, anpassa sig till klimatförändringarna och bli mer vatteneffektiv.

BG. Införandet av övervaknings- och modelleringsteknik släpar fortfarande efter i många medlemsstater, och digitaliseringen av sektorn går för långsamt. Bestämmelserna om förvaltningsplanerna för avrinningsdistrikt i ramdirektivet för vatten innehåller inte uttryckligen några konkreta åtgärder för att digitalisera vattensektorn. Vanliga brister i den nuvarande politiken för att ta tillvara potentiella digitala lösningar rör avsaknad av teknisk vägledning, övervakningsstandarder, politisk integration, standardisering och allmänhetens deltagande.

BH. Vattensektorn är sårbar för olika hot, däribland fysiska angrepp, cyberangrepp och kontaminering med skadliga ämnen. Sådana incidenter skulle kunna leda till utbredd sjukdom, olyckor och driftsstörningar som i hög grad påverkar folkhälsan, miljön och den ekonomiska stabiliteten. Digitaliseringen av vattenförvaltningen kan

---

[1] Europeiska patentverket, *Innovation in water-related technologies*, EPO, München 2024.

medföra ytterligare säkerhetsrisker i ett sammanhang där fientliga angrepp på kritisk infrastruktur blir alltmer frekventa. Genomförandet av NIS 2-direktivet och direktivet om kritiska entiteters motståndskraft kan bidra till att minska de säkerhetsrisker för viktiga system och infrastrukturer för (dricks)vatten som uppstår till följd av geopolitiska spänningar.

BI. Framsteg inom sensorteknik, datorteknik, artificiell intelligens (AI) och hantering av stordata kan bidra till att övervaka vattnets kvantitet och kvalitet och skapa underlag för beslutsfattarnas och vattenförvaltningsföretagens operativa beslut. Det finns innovationer i naturbaserade system för förvaltning av vatten som kan bidra till en resilient vattenförvaltning.

BJ. Vatten är en väsentlig del av AI-livscykeln, såväl för driften i datacentraler som vid tillverkningen av hårdvara. AI-teknikens snabba expansion skulle kunna bidra till en exponentiell ökning av dess efterfrågan på vattenresurser. Beroendet av en allt knappare resurs innebär betydande utmaningar när det gäller hållbarhet. Strategisk teknik, såsom halvledare, vätgas, elfordonsbatterier och datacentraler, fyller en viktig funktion när det gäller att uppnå ett konkurrenskraftigt och självständigt EU.

BK. Kyl- och kyltornssystem, baserade på innovativ kylteknik såsom avdunstningskylning och slutna kylsystem, finns redan tillgängliga och kan bidra till att minska vattenförbrukningen i industriella tillämpningar samt tillämpningar för luftkonditionering.

BL. Forskning måste främjas i syfte att producera alternativa aktiva ingredienser för att bekämpa skadegörare som garanterar bättre växtskydd och minskar användningen av insatsvaror och fytosanitära produkter.

BM. Vattenresiliensen är avgörande i utbildning och undervisning samt i satsningar för ökade kunskaper och information om hur vattnets kretslopp fungerar.

BN. Den begränsade tillgången till vatten och därmed sammanhängande infrastruktur har en negativ inverkan särskilt på kvinnor, eftersom den undergräver förverkligandet av andra mänskliga rättigheter, såsom självbestämmande, ekonomiskt oberoende och utbildning.

BO. 60 % av de europeiska avrinningsområdena sträcker sig över nationella gränser, och det är därför avgörande med ett effektivt gränsöverskridande samarbete. 20 europeiska länder är beroende av andra länder för mer än 10 % av sina vattenresurser, och fem länder får mer än 75 % av sina resurser från andra länder via floder[1]. Detta

[1] Miljöbyråns rapport 07/2024.

samarbete bör stärkas för att ta hänsyn till nuvarande och framtida klimatutmaningar såsom torka och översvämningar.

BP. FN:s generalsekreterare António Guterres har utsett ett särskilt sändebud för vatten i syfte att stärka det internationella samarbetet och synergieffekterna mellan internationella vattenprocesser.

BQ. Tillgång till rent vatten och en hållbar och resilient sanitetsinfrastruktur är viktiga komponenter i One Health-modellen, med tanke på kopplingen mellan människors hälsa och vattenföroreningar.

BR. Vattensamarbete över gränser och mellan sektorer innebär många fördelar, bland annat ökar det livsmedelstryggheten, upprätthåller hälsosamma försörjningsmöjligheter och ekosystem, hjälper till att skapa resiliens mot klimatförändringar, bidrar till katastrofriskreducering, tillhandahåller förnybar energi, stöder städer och industrin och främjar regional integration och fred.

BS. Den geopolitiska utvecklingen visar att EU bör bli redo för att klara av utmaningar bortom miljöområdet. De icke-miljörelaterade hoten, såsom den senaste tidens olyckor med skadade kablar i Östersjön, är en tydlig signal till EU om att ett stärkt gränsöverskridande samarbete är av central betydelse för att uppnå både miljö- och säkerhetsrelaterade mål.

BT. Ungefär 41 000 kilometer inre vattenvägar flödar genom 25 av medlemsstaterna. Inre vattenvägar, som är beroende av tillgången till vattenresurser, spelar en avgörande roll för att optimera vattenförsörjningen och mildra effekterna av torka och översvämningar samt för att stödja regionernas ekonomiska verksamhet och utveckling.

BU. Den ökande vattenbristen, ojämlikheten i tillgången till vatten samt externa chocker mot vattensektorn har ökat det ömsesidiga beroendet, ökat konkurrensen om vatten och lett till komplexa ekonomiska återverkningar.

Allmänna kommentarer

1. Europaparlamentet välkomnar och stöder ordförande Ursula von der Leyens tillkännagivande i de politiska riktlinjerna för nästa Europeiska kommission 2024–2029 om att lägga fram en europeisk strategi för vattenresiliens för att ta itu med vatteneffektivitet, vattenbrist, föroreningar och vattenrelaterade risker samt erkännandet av vatten som en oumbärlig resurs som står under allt större tryck på grund av klimatförändringarna och den ökande efterfrågan.

2. Europaparlamentet anser att man vid genomförandet av lagstiftningen bör ta hänsyn till den ekonomiska konkurrenskraften i linje med konkurrenskraftskompassen. Parlamentet vill att EU:s miljölagstiftning genomförs så att det går att bygga upp ett resilient och konkurrenskraftigt Europa, begränsa och anpassa sig till klimatförändringarna, stoppa förlusten av biologisk mångfald, förebygga föroreningar, säkerställa livsmedelstrygghet, begränsa resursanvändningen och avfallet och sträva efter en effektiv resursanvändning, inbegripet när det gäller vatten, samtidigt som försiktighetsprincipen, principen om kontroll vid källan och principen om att förorenaren betalar beaktas. Parlamentet framhåller att vattentillgången påverkar mängden, kvaliteten, variationen och den säsongsbundna tillgången på livsmedel som kan produceras.

3. Europaparlamentet uppmanar EU att integrera sina åtaganden för COP29-förklaringen ”Bakudialogen om vatten för klimatåtgärder” och FN:s vattenkonferens 2023 i strategins internationella dimension.

4. Europaparlamentet betonar att Europa omgående måste förbättra vattenresiliensen och vattenförvaltningen för att säkerställa en hållbar försörjning av sötvatten för människor, ekonomin och miljön. Parlamentet betonar att den europeiska strategin för vattenresiliens bör utvecklas i samordning med den europeiska havspakten för att säkerställa en sammanhållen och integrerad strategi för förvaltning av sötvattens- och havsresurser, ta itu med sammanlänkade utmaningar, öka konkurrenskraften och främja en hållbar vattenförvaltning i både inlands- och havsmiljön, samtidigt som man säkerställer en holistisk strategi från källa till hav.

5. Europaparlamentet insisterar på att den europeiska strategin för vattenresiliens måste ta ett helhetsgrepp som omfattar aspekter såsom vattnets kvalitet, kvantitet, säkerhet, infrastruktur, teknik och förvaltning och som inbegriper återställande av vattnets kretslopp som en viktig del, eftersom det ligger till grund för ekonomisk verksamhet, säkerställer tillgängliga resurser och bidrar till klimatreglering.

6. Europaparlamentet betonar vikten av tillgång på vatten, särskilt dricksvatten, samt en tryggad vattenförsörjning. Parlamentet påpekar att alla projekt för restaurering av miljön bör ta hänsyn till aspekter som rör en tryggad vattenförsörjning och prioritera lösningar som inte bara ger miljöfördelar utan också garanterar vattenförsörjning och en effektiv vattenförvaltning. Parlamentet betonar dessutom att miljörestaureringsåtgärder bör genomföras i synergi med utvecklingen av EU:s potential för förnybar energi och inte påverka den övergripande energiresiliensen.

7. Europaparlamentet rekommenderar att sjöar och andra sötvattenberoende livsmiljöer inkluderas i strategin, tillsammans

med vattendrag, vatten i övergångszon och grundvatten, som viktiga delar av EU:s insatser för vattenresiliens.

8. Europaparlamentet betonar att det finns ett brådskande behov av att förbättra krisvarningsystemen avseende storskaliga vattenincidenter och att förbättra de förebyggande åtgärderna.

9. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att lägga fram en europeisk klimatanpassningsplan, inbegripet konkreta lagstiftningsförslag och åtgärder, särskilt när det gäller infrastrukturens resiliens, vattenförvaltning och naturbaserade lösningar, samtidigt som skyddet av utsatta samhällen prioriteras, för att göra EU mer resilient och föregå med gott exempel.

10. Europaparlamentet upprepar att tillgång till rent och säkert dricksvatten och sanitet är en mänsklig rättighet. Parlamentet betonar att denna rättighet måste säkerställas otvetydigt och att alla måste ha tillgång till överkomliga och högkvalitativa vattentjänster, inbegripet invånarna på öar och i de yttersta randområdena.

11. Europaparlamentet betonar att ingen, vare sig på offentliga platser eller i privata inrättningar, bör nekas tillgång till vatten som levereras från ett distributionsnät för dricksvatten, om sådant finns tillgängligt.

12. Europaparlamentet konstaterar att industriell verksamhet och jordbruksproduktion kräver vatten för att framställa sina slutprodukter eller stödja produktionsverksamheten, och mängden vatten som används varierar beroende på typ av verksamhet. Parlamentet betonar att ett vattensmart samhälle där teknik och data stärker en cirkulär ekonomi och främjar hållbara och vatteneffektiva metoder är en förutsättning för att säkerställa Europas konkurrenskraft och strategiska oberoende. Parlamentet uppmanar alla relevanta aktörer att påskynda omställningen till en industri och ett jordbruk som är vatteneffektiva och cirkulära, genom att främja och investera i innovativa lösningar, inklusive digitala verktyg och digital teknik, resursåtervinning, återanvändning av vatten, produktion av förnybar energi, infrastruktur, naturbaserade lösningar och inkluderande styrningsmekanismer.

13. Europaparlamentet uppmanar eftertryckligen kommissionen att införliva och integrera vattendimensionen i intern och extern EU-politik med hjälp av ett sektorsövergripande tillvägagångssätt i syfte att säkerställa att vattenresiliens, vattenhållbarhet och en tryggad vattenförsörjning blir en del av EU-politikens struktur. Parlamentet uppmanar särskilt kommissionen att genomföra en vattenrelaterad bedömning av alla lagstiftningsåtgärder, även sådana som rör energi, som ett led i den socioekonomiska konsekvensbedömningen och miljökonsekvensbedömningen. Parlamentet betonar att man genom att bedöma hur varje EU-policy, och alla projekt och all

infrastruktur som finansieras av EU-medel, påverkar vattenresurserna i fråga om kvantitet, kvalitet och tillgänglighet skulle säkerställa att vattenresiliens är en hörnsten i utformningen och genomförandet av politiken, och på så sätt flytta paradigmet från att behandla vatten som en oändlig resurs till att erkänna dess inneboende värde för mänskligheten och EU:s ekologiska och socioekonomiska landskap samt dess konkurrenskraft.

Vatteneffektivitet

14. Europaparlamentet betonar att en effektiv vattenanvändning är nödvändig för att bevara EU:s vattenresurser och att vatteneffektivitet bör vara ett centralt mål för EU. Parlamentet vill i detta avseende därför se en minskning av efterfrågan på vatten, bland annat genom att man tar itu med alltför stora läckagenivåer, investerar i forskning och innovativa lösningar, moderniserar industri- och produktionsprocesserna, uppgraderar vatteninfrastrukturen, förvaltar vattenresurserna på ett hållbart sätt, prioriterar användningsområden och säkerställer att högre vatteneffektivitet leder till en minskning av den totala sötvattenförbrukningen samt en ökning av vattentillgången i vattenstressade områden på lokal och regional nivå. Parlamentet anser att områden som drabbats av långvarig torka och ökenspridning bör prioriteras.

15. Europaparlamentet efterlyser en rättslig ram som fastställer sektorsspecifika mål för vatteneffektivitet och vattenuttag på avrinningsområdesnivå, på grundval av aktuella bedömningar av vattentillgång och klimatrisker – inbegripet en vattenvärderingsstrategi som tar hänsyn till ekosystemtjänster och långsiktig hållbarhet – och som omfattar alla användningsområden för vatten, inbegripet inom industrin, energisektorn, jordbruket, offentliga institutioner och hushållen. Parlamentet understryker att dessa mål bör vara ambitiösa, men ändå anpassbara, med beaktande av särskilda omständigheter och de framsteg som varje medlemsstat redan har uppnått, för att säkerställa fortsatta insatser för effektivitetsvinster i alla regioner. Parlamentet betonar vikten av effektiva och enhetliga metoder för datainsamling i alla medlemsstater och inom alla sektorer, bland annat genom användning av innovativ teknik samt insamlingspunkter för uppgifter i realtid för ökad insyn i vattenförbrukningen. Parlamentet betonar behovet av att göra en lämplig bedömning av vattenanvändningens miljömässiga och socioekonomiska konsekvenser. Parlamentet betonar att livsmedelsproduktionens strategiska betydelse inte får äventyras. Parlamentet betonar att vetenskap, forskning och teknik är viktiga för vatteneffektivitet och vattenanvändning samt för den cirkulära ekonomin i detta avseende. Parlamentet efterlyser skapande och främjande av nya smarta och högpresterande bevattningssystem, regnvattenhållning och vatten från återanvändning samt vatteneffektiva bevattningssystem.

16. Europaparlamentet upprepar behovet av att utveckla en gemensam EU-metod för att fastställa mål för vatteneffektivitet och vattenuttag och därigenom säkerställa en hållbar användning av tillgängliga förnybara vattenresurser inom en integrerad vattenförvaltningsram som tar vederbörlig hänsyn till kopplingar utanför vattensektorn genom sambandet mellan vatten, energi, livsmedel och ekosystem, vilket gör det möjligt för beslutsfattare och ekonomiska aktörer att planera nödvändiga investeringar för att trygga vattenförsörjningen på ett alltmer hållbart sätt, samtidigt som vederbörlig hänsyn tas till de berörda vattenförekomsternas egenskaper.

17. Europaparlamentet efterlyser ett nära samarbete kring integrerad energi- och vattenresursplanering och tillhörande teknik inom alla sektorer på nationell, regional och lokal nivå, inbegripet mellan alla berörda parter, i syfte att inrätta mekanismer för att säkerställa politisk samstämmighet mellan vatten- och energisektorerna.

18. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att lägga fram en övergripande politik för hållbar vattenförvaltning för industrin som bygger på minskning, återvinning och återanvändning, med fokus på användning av vatteneffektiv och cirkulär teknik, vattenåtervinning, strategier för minskning av föroreningar och främjande av slutna kretslopp.

19. Europaparlamentet påminner om att det växande hotet om vattenbrist äventyrar industrier och projekt som är avgörande för att driva Europas konkurrenskraft, däribland halvledare, datacentraler, samt produktion av förnybar vätgas och elfordonsbatterier. Parlamentet noterar att dessa industrier i ökande utsträckning kommer att pressas att minska sin miljöpåverkan och förbättra vattenresurseffektiviteten, inbegripet både direkt och indirekt vattenanvändning. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att stödja vattenintensiva industrier i upprättandet av vatteneffektivitetsplaner som syftar till att spara, återanvända och återvinna vatten, förebygga vattenföroreningar och genomföra vatteneffektiv teknik. Parlamentet uppmanar kommissionen att införliva övergripande vattenförvaltningsstrategier i EU:s relevanta industripolitik och sektorsspecifika omställningsvägar, med särskilt fokus på strategiska vattenintensiva sektorer.

20. Europaparlamentet betonar att kunskap, data, forskning och teknik är viktiga för effektiv vattenanvändning. Parlamentet efterlyser tillräckligt ekonomiskt och tekniskt stöd till medlemsstaterna för att genomföra effektiva vattenförvaltningsåtgärder, bland annat med hjälp av innovativ och modern teknik.

21. Europaparlamentet välkomnar rekommendationerna i slutrapporten från den strategiska dialogen om framtiden för EU:s jordbruk, där det understryks att hållbara jordbruksmetoder och nya

affärsmodeller måste utökas för att främja en effektivare användning av naturresurser, särskilt vatten.

22. Europaparlamentet efterlyser en övergång till en mer hållbar och konkurrenskraftig jordbruksmodell, med stöd av genomförandet av hållbara metoder och innovativa lösningar som främjar biologisk mångfald, minskar den kemiska tillförseln och möjliggör en effektiv förvaltning av vattenresurserna, inbegripet naturbaserade lösningar, regenerativ förvaltning, smart precisionsbevattningsteknik, digitala övervakningssystem, avancerade behandlingsmetoder och smarta vattendistributionsnät, optimerad förbrukning och förhindrande av utarmning av vattenresurser, och som bidrar till att säkerställa fortsatt produktivitet och samtidigt gör det möjligt för jordbruket att minska föroreningar, använda bekämpningsmedel och gödselmedel på ett effektivt sätt, förbättra den hydrologiska cykeln, förbättra grundvattenbildningen och anpassa sig till lägre vattenanvändning. Parlamentet anser att tekniska lösningar även kan omfatta åtgärder som kan öka vattenupptagningen, vatteninfiltrationen och vattenhållningen i jordbrukssystemen, vilket är viktigt i samband med den ökande förekomsten av både torka och kraftiga regn.

23. Europaparlamentet påpekar att innovativa lösningar och metoder för bevattning kan öka vatteneffektiviteten inom jordbruket och skapa en ekonomisk fördel samtidigt som miljöbelastningen minskar. Parlamentet noterar att jordbrukare i allmänhet saknar tillräckliga medel och incitament för att ha kunskap om grödornas vattenförbrukning, faktiska bevattningstillämpningar, grödornas avkastningsrespons på olika vattenförvaltningsmetoder och därmed nuvarande vatteneffektivitetsnivåer på gården. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att uppmuntra användning och stödja upprätthållandet av innovativa bevattningslösningar såsom droppbevattning för att möjliggöra en aktiv förvaltning av vattennivåer och effektiv användning av vattenresurser, samt att främja kontinuerligt kunskapsutbyte så att alla berörda parter kan ta större ansvar i hela vattenförsörjningskedjan.

24. Europaparlamentet påminner om att användning av näringsämnen såsom nitrat och fosfat är nödvändig för livsmedelsproduktionen, eftersom denna verksamhet inte skulle vara möjlig utan dem. Parlamentet rekommenderar bättre hänsyn till näringscykeln i jordbruksproduktionen och utnyttjande av värdet i avloppsvatten från tätbebyggelse. Parlamentet vill se mer forskning om effektiv användning av näringsämnen och utveckling av teknik för återvinning av näringsämnen, i syfte att minska unionens beroende av importerade råvaror. Parlamentet erkänner den stora potentialen för återvinning av näringsämnen från vatten och uppmanar medlemsstaterna att stödja jordbrukssektorn för att optimera sin förbrukning av näringsämnen, bland annat genom att använda resurser (nitrat och fosfor) som återvunnits från reningsverk för

avloppsvatten. Parlamentet uppmanar kommissionen att föreslå en integrerad handlingsplan för hantering av näringsämnen för att effektivt hantera förlusten av värdefulla insatsvaror i jordbruket, återvinning av näringsämnen, utsläpp av näringsämnen och ineffektivitet i näringsämnescykeln. Parlamentet efterlyser en korrekt och säker återvinning av fosfor från ekologiska källor och incitament till investeringar i återvinning och cirkulär hantering av näringsämnen i enlighet med publikationen från kommissionens gemensamma forskningscentrum[1].

25. Europaparlamentet betonar att det är dags att se över det nuvarande nitratdirektivet eftersom föråldrade bestämmelser främjar användningen av konstgödsel i stället för organisk gödsel. Parlamentet efterlyser en snar översyn av nitratdirektivet, före årets slut, och en omarbetning av det för att främja cirkulär hantering av näringsämnen.

26. Europaparlamentet betonar, i linje med slutrapporten från den strategiska dialogen om EU:s framtida jordbruk, behovet av att stödja övergången till regionalt anpassade växt- och utsädessorter och övergången till andra grödor, med minskade vattenbehov och ökad resiliens mot torka, samt behovet av att stödja antagandet av lämpliga markförvaltningsmetoder. Parlamentet anser att det behövs ett starkare stöd till vetenskaplig forskning och teknisk utveckling i samband med uppfödning av nya arter, så att produktionen och utbudet av livsmedel kan diversifieras och deras kvalitet förbättras, samtidigt som nivån på skyddet för människors hälsa och miljön höjs. Parlamentet noterar potentialen hos växtsorter som är mer motståndskraftiga mot vattenstress och skadegörare och som skulle kunna bidra till att minska vattenanvändningen och minska grödornas miljöavtryck.

27. Europaparlamentet efterlyser ekonomiskt och tekniskt stöd till jordbrukare och landsbygdssamhällen, särskilt i vattenstressade områden, för att hjälpa dem att införa hållbara markförvaltningsmetoder som förbättrar mark- och vattenkvaliteten, bidrar till den biologiska mångfalden och begränsar klimatförändringarna. Parlamentet betonar att särskild uppmärksamhet måste ägnas åt regioner som är särskilt känsliga för markförstöring och vattenbrist.

28. Europaparlamentet erkänner jordbrukarnas betydande insatser för att förbättra vattenkvaliteten och betonar behovet av en lämplig tidsram för att möjliggöra en korrekt bedömning av effekterna av dessa åtgärder.

---

[1] Europeiska kommissionen, JRC Science for Policy Report, ”Technical proposals for the safe use of processed manure above the threshold established for Nitrate Vulnerable Zones by the Nitrates Directive (91/676/EEC)”, 2020.

29. Europaparlamentet understryker framgången för det europeiska innovationspartnerskapet för produktivitet och hållbarhet inom jordbruket, fokusgruppen för skogsjordbruk, och efterlyser fortsatt kunskapsutbyte, expertis och ömsesidigt lärande via EU:s nätverk för den gemensamma jordbrukspolitiken.

30. Europaparlamentet noterar kopplingarna mellan kolsänkor och vattentillgång och efterlyser samstämmighet mellan den europeiska strategin för vattenresiliens och systemen för kolinlagrande jordbruk.

31. Europaparlamentet upprepar att förordningen om återanvändning av vatten syftar till att minska belastningen på vattenförekomster genom att fastställa bestämmelser om återanvändning av vatten efter att lämplig rening förlängt dess livscykel, och därigenom bevara vattenresurserna. Parlamentet betonar dock att rättsliga, finansiella och tekniska hinder, inbegripet ekonomisk konkurrenskraft för återvunnet avloppsvatten, riskhanteringsplanering och ansvarsfördelning, bidrar till ett långsamt införande av återvunnet vatten inom jordbruket. Parlamentet uppmanar därför kommissionen och medlemsstaterna att anta stödjande strategier, på både EU-nivå och lokal nivå, som uppmuntrar metoder för återanvändning av vatten, med beaktande av vikten av att anpassa avloppsvattenreningen och kvalitetskraven till den avsedda vattenanvändningen. Parlamentet konstaterar att renat avloppsvatten också finner värdefulla tillämpningar i olika industriella processer och stadsmiljöer, vilket bidrar till att minska belastningen på sötvattenresurserna och att bevara dricksvatten. Parlamentet uppmanar därför kommissionen att bedöma en möjlig utvidgning av tillämpningsområdet för förordningen om återanvändning av vatten för att på EU-nivå fastställa miniminormer för vattenkvalitet för säker återanvändning av vatten för industriella ändamål och stadsändamål.

32. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att specificera system för regleringsmässiga och ekonomiska incitament för återanvändning av renat avloppsvatten i vattenintensiva sektorer och att tillhandahålla särskild finansiering för uppförandet av infrastruktur som förbinder avloppsreningsverk och raffinerade vattendistributionsnät. Parlamentet uppmanar eftertryckligen till en effektiv strategi i EU-lagstiftningen för att avlägsna administrativa hinder och främja säker och effektiv vattenåtervinning i medlemsstaterna. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att inrätta nationella planer för återanvändning och sparande av vatten för att uppmuntra sektorsövergripande samarbete inom vattenförvaltningen.

33. Europaparlamentet upprepar att det återanvända vattnet skulle kunna ersätta uttag från floder, sjöar och grundvatten för bevattnat jordbruk. Parlamentet understryker att återanvänt vatten kan bidra

till att upprätthålla basflöden och minimivattennivåer under torra perioder.

34. Europaparlamentet framhåller byggnadssektorns potential för vattenbesparingar, till exempel med hjälp av smarta delmätningssystem, effektiva gråvattensystem, återanvändning av hushållsspillvatten eller uppsamling av regnvatten. Parlamentet betonar att byggnaders energiprestanda kan förbättras genom vatteneffektivitet, vilket minskar växthusgasutsläppen. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna och lokala myndigheter att uppmuntra vattenbesparande funktioner i nya byggnader. Parlamentet betonar att vatteneffektiva metoder bör inkluderas i stadsplaneringen. Parlamentet betonar att uppsamling av regnvatten samt effektiv användning och återanvändning av vatten kan förbättra klimatanpassningen i städerna.

35. Europaparlamentet efterlyser en omställning inom industrin, energisektorn och den digitala sektorn till optimerad kyleffektivitet och alternativa kylmetoder som är mindre beroende av vatten, för att säkerställa betydande vattenbesparingar i dessa sektorer.

36. Europaparlamentet påpekar att även om hushållen står för 10 % av den totala vattenförbrukningen inom EU, är åtgärder för att förbättra hushållens vatteneffektivitet också nödvändiga. Parlamentet noterar att vattenbesparande tekniska lösningar är lättillgängliga och kan minska vattenförbrukningen i hushållen utan att äventyra komforten eller kräva stora investeringar. Parlamentet uppmuntrar medlemsstaterna att stödja konsumenterna i övergången till sådan teknik och att öka konsumenternas medvetenhet om vattenförbrukning och potentiella effektivitetsvinster genom att förankra hushållens vatteneffektivitet i vatten-, byggnads- och konsumentpolitiken i hela EU.

37. Europaparlamentet konstaterar att det finns många läckande rör i vissa medlemsstater, vilket ökar den totala andelen av den inhemska vattenförbrukningen. Parlamentet välkomnar bestämmelserna i det nya dricksvattendirektivet när det gäller läckagenivåerna och kommissionens pågående arbete med att utvärdera dessa nivåer och fastställa tröskelvärden som kommer att medföra åtgärder i de berörda medlemsstaterna. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att snarast ta itu med läckage i vattenförsörjningsnät och att fullt ut genomföra övervaknings- och rapporteringskraven i dricksvattendirektivet, så att kommissionen kan fastställa ett tröskelvärde för läckage senast i januari 2028. Parlamentet betonar behovet av att modernisera hållbara bevattningsnät i städer för att minska läckage och minska deras vattenfotavtryck. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att regelbundet informera allmänheten om vattenförsörjningens effektivitet och ändamålsenlighet.

38. Europaparlamentet påpekar att organisationer inom den offentliga sektorn har en betydande outnyttjad potential för vattenbesparingar på grund av sin storlek eller sin karaktär som offentliga organisationer. Parlamentet anser att den offentliga sektorn bör fungera som en förebild för andra sektorer.

39. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att främja lättillgängliga och kostnadsfria informations-, utbildnings- och rådgivningsprogram, samt informationskampanjer, som syftar till att öka allmänhetens medvetenhet om hållbar förvaltning av vattenresurser.

40. Europaparlamentet rekommenderar att vatteneffektivitetsaspekter, såsom minskning av vattenförluster och återanvändning av vatten, integreras i den kommande översynen av ramen för offentlig upphandling.

Vattenföroreningar

41. Europaparlamentet understryker att EU:s befintliga vattenpolitiska ram är utformad för att hantera effektiv förvaltning av vattenresurser och skydd och återställande av sötvattensekosystem och marina ekosystem, men att det bristfälliga genomförandet och efterlevnaden, den otillräckliga finansieringen och bristen på ordentliga kostnads-nyttoanalyser av genomförandeåtgärderna undergräver dess effektivitet.

42. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att genomföra och verkställa den nuvarande lagstiftningen, särskilt ramdirektivet för vatten och dess ”dotterdirektiv” (grundvattendirektivet och direktivet om miljökvalitetsnormer), med särskilt fokus på att stärka övervaknings- och rapporteringsmekanismerna för att säkerställa att alla medlemsstater konsekvent genomför de nödvändiga vattenskyddsåtgärderna. Parlamentet påminner om behovet av tillräcklig finansiering för att genomföra dessa akter.

43. Europaparlamentet betonar att kemisk förorening av ytvatten och grundvatten utgör ett hot mot vattenmiljön med effekter som akut och kronisk toxicitet i vattenorganismer, ackumulering av förorenande ämnen i ekosystemet och förlust av livsmiljöer och biologisk mångfald och även ett hot mot människors hälsa.

44. Europaparlamentet efterlyser inrättandet av övergripande EU-omfattande kvalitetsnormer för PFAS i grundvatten och ytvatten. Parlamentet betonar att respektive uppdateringar av de relevanta direktiven är nödvändiga för att skydda vattenkvaliteten och uppnå god kemisk status för vattenförekomster enligt ramdirektivet för vatten.

45. Europaparlamentet insisterar på att viktig användning av PFAS i kritiska sektorer, såsom medicintekniska produkter, läkemedel och produkter som är nödvändiga för den dubbla omställningen till en klimatneutral och digital ekonomi, inte äventyras i samband med kommande lagstiftningsförslag och andra förslag. Parlamentet uppmanar kommissionen att föreslå en utfasning av evighetskemikalier (PFAS), med början i konsumentvaror, som är kopplade till skadliga effekter på människors hälsa och miljön, på grundval av vetenskapliga belägg, så att de kan användas om det inte finns några säkra alternativ. Parlamentet understryker behovet av att öka investeringarna och påskynda forskningen om och utvecklingen av likvärdiga och säkra alternativ.

46. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att föreslå uppdaterade gränsvärden för PFAS i dricksvatten, med beaktande av de senaste vetenskapliga rönen.

47. Europaparlamentet betonar det brådskande behovet av att ta itu med och effektivt övervaka föroreningar från läkemedel, bisfenoler, gener för antimikrobiell resistens, långlivade organiska föroreningar och andra föroreningar med framväxande potentiella risker vid källan för att vara i linje med EU:s nollföroreningsambition och målet att uppnå god kemisk status för alla vattenförekomster.

48. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att överbrygga klyftorna med ökad finansiering och genomförandet av nuvarande lagar, och att integrera principerna för den cirkulära ekonomin för att minska föroreningarna vid källan och skydda vattenekosystemen för framtida generationer. Parlamentet understryker att antibiotikaresistenta bakterier och vissa föroreningar med framväxande potentiella risker fortfarande inte har hanterats i tillräcklig utsträckning, vilket kräver ytterligare innovation och investeringar. Parlamentet betonar att alla sektorer måste tillämpa hållbara produktionsprocesser och cirkulära metoder och proaktivt förhindra att föroreningar kommer in i vattensystemen.

49. Europaparlamentet påminner om att mikroplaster kan tränga in i dricksvattenkällor på ett antal sätt: från ytavrinning (t.ex. efter regn) till avloppsvatten (både renat och ej renat), dagvattenbräddning i kombinerade avloppsledningssystem, industrispillvatten, nedbrutet plastavfall och atmosfärisk deposition. Parlamentet uppmanar kommissionen att, i linje med kraven i dricksvattendirektivet, lägga fram en fullständig riskbedömning av mikroplaster i dricksvatten, samtidigt som man kontinuerligt arbetar med tillförlitliga och robusta provtagnings- och analysmetoder för att på lämpligt sätt hantera det potentiella hotet från denna nya förorening mot dricksvattenkällor.

50. Europaparlamentet betonar behovet av att förbättra övervakningen och regleringen av plastföroreningar i sötvatten och havsmiljöer,

med särskilt fokus på mikroplaster och engångsplaster. Parlamentet uppmanar kommissionen att utvärdera de nuvarande tillsynsmekanismerna och överväga ytterligare åtgärder för att skydda vattenkvaliteten.

51. Europaparlamentet uppmanar intressenter att utveckla material som är säkra för kontakt med vatten, för att ersätta bisfenol A och andra bisfenoler och säkerställa efterlevnad av förordning (EG) nr 1935/2004 om material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel[1] och de nyligen antagna bestämmelserna om användning av bisfenoler och andra bisfenolderivat (kommissionens förordning (EU) 2024/3190).

52. Europaparlamentet påminner om att det reviderade direktivet om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse, som trädde i kraft den 1 januari 2025, medför nya skyldigheter när det gäller vattenrening, vilket innebär att läkemedelsproducenter och kosmetikproducenter ska täcka minst 80 % av kostnaderna för att avlägsna mikroföroreningar från avloppsvatten, i syfte att minska skadliga ämnen i miljön. Parlamentet noterar att det finns olika siffror och bedömningar av hur detta skulle påverka läkemedelssektorn och följaktligen tillgången till läkemedel till överkomliga priser, och uppmanar därför kommissionen att göra en ny och heltäckande bedömning av konsekvenserna för denna sektor.

53. Europaparlamentet efterlyser ökat EU-stöd till lokala myndigheter för modernisering av reningsverk för avloppsvatten och främjande av återanvändning av vatten, för att anpassa dem till EU:s nollföroreningsambition och säkerställa att kommunal avloppsvattenförvaltning effektivt bidrar till god kemisk och ekologisk vattenstatus.

54. Europaparlamentet efterlyser en ökad övervakning av bekämpningsmedelsrester i vattenförekomster och efterlevnad av bestämmelserna om spridning av bekämpningsmedel för att mildra deras inverkan på vattenkvaliteten. Parlamentet betonar behovet av ökad finansiering för att stödja jordbrukare i införandet av jordbruksmetoder med låg insatsförbrukning och ekologiska jordbruksmetoder som minskar beroendet av kemiska bekämpningsmedel och gödselmedel, samt av att tillhandahålla lämplig utbildning och oberoende rådgivningstjänster till jordbrukare och andra aktörer om användningen av bekämpningsmedel, deras effektivitet och toxicitet samt bästa praxis.

---

[1] Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1935/2004 av den 27 oktober 2004 om material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel och om upphävande av direktiven 80/590/EEG och 89/109/EEG (EUT L 338, 13.11.2004, s. 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/1935/oj).

55. Europaparlamentet insisterar på att principerna för den cirkulära ekonomin ska integreras för att minska användningen av farliga kemikalier i industriprocesser. Parlamentet betonar behovet av ytterligare finansiering för att stödja industrier i övergången till ren teknik som minimerar vattenföroreningarna[1].

56. Europaparlamentet erkänner den roll som renat slam spelar som en lokal och cirkulär källa till gödselmedel, vilket bidrar till markhälsa, återvinning av näringsämnen och minskat beroende av syntetiska gödselmedel. Parlamentet betonar behovet av att förhindra att PFAS, tungmetaller, mikroplaster och andra skadliga ämnen kommer in i avloppsnät för att säkerställa säker och hållbar användning av avloppsslam av hög kvalitet inom jordbruket.

57. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att inkludera en översikt över åtgärder i en bilaga till den europeiska strategin för vattenresiliens, med en tidsplan för att uppnå målen i fråga.

Anpassning till klimatförändringarna: översvämningar, torka, stressområden, katastrofberedskap

58. Europaparlamentet vill att alla nya EU-rättsakter och icke-lagstiftningsakter klimatanpassningssäkras i syfte att säkerställa att klimatanpassning integreras i sektorsspecifika planer och politiska åtgärder som påverkar vatten- och markanvändning. Parlamentet betonar i detta avseende behovet av ökade klimatambitioner som en del av kampen mot klimatförändringarna, samtidigt som medlemsstaterna uppmanas att säkerställa att alla klimatanpassningsåtgärder som påverkar vattenanvändningen bidrar till långsiktig och förbättrad vattenresiliens. Parlamentet uppmanar kommissionen att fullt ut beakta de geografiska och miljömässiga förhållandena i medlemsstaterna samt den särskilda situationen för öar, randområden och andra områden med hög sårbarhet, såsom områden som påverkas av ökenspridning, när den antar nya lagstiftningsförslag och förslag som inte rör lagstiftning. Parlamentet uppmanar kommissionen att lägga fram en färdplan för nuvarande och pågående lagstiftningsåtgärder och andra politiska åtgärder, inbegripet mål och övervakningskrav som påverkar vatten- och markanvändning.

59. Europaparlamentet betonar behovet av skräddarsydda klimatanpassningsåtgärder för Medelhavsregionen, som står inför unika utmaningar såsom långvarig torka och saltvattenintrång i sötvattenresurser.

---

[1] Europeiska miljöbyrån, ”Industrial pollutant releases to water in Europe”, Europeiska miljöbyråns webbplats, 30 maj 2024, https://www.eea.europa.eu/en/analysis/indicators/industrial-pollutant-releases-to-water.

60. Europaparlamentet betonar de särskilda utmaningar som öområden står inför på grund av bristen på dricksvatten och efterlyser riktade åtgärder för att skydda öars vattenresurser, bland annat genom att förbättra infrastrukturen för uppsamling och lagring av regnvatten, och införa alternativa vattenkällor och förbättra systemen för övervakning och förvaltning av vattenresurser. Parlamentet uppmanar dessutom medlemsstaterna att ta större hänsyn till bergsregionerna i de nationella anpassningsplanerna för att möta de särskilda utmaningar som vattenförvaltning i bergsområden innebär.

61. Europaparlamentet upprepar att lösningar för begränsning av och anpassning till klimatförändringar inte bör ske på bekostnad av ekosystemförstörelse, och bör undvika att öka efterfrågan på vatten- och energiintensiva verksamheter, och i stället bör prioritera energi- och vatteneffektiv innovation och teknik som en del av övergången till en mer resurseffektiv ekonomi, utan att undergräva dess produktivitet, samtidigt som rättvis tillgång till vatten säkerställs för alla. Parlamentet påpekar att för att vara effektiva bör lösningar för begränsning av och anpassning till klimatförändringar anpassas till nationella förhållanden, samtidigt som konkurrenskraften och produktiviteten stärks på kort och lång sikt. Parlamentet framhåller i detta avseende möjligheterna till synergier med innovativ energiproduktion såsom solceller och biogas, som också kan bidra till att öka jordbruksinkomsterna.

62. Europaparlamentet inser vikten av att reservera vatten för naturen och behovet av att upprätthålla friska sötvattensekosystem, för att vattnets kretslopp ska fungera väl, för mänsklig verksamhet och för att begränsa effekterna av torka och vattenbrist. Parlamentet understryker, i samband med återställandet av sötvattensekosystem och flodernas naturliga funktioner, vikten av att avlägsna ”föråldrade barriärer”, nämligen konstgjorda barriärer som inte längre uppfyller sitt ursprungliga syfte eller som inte längre behövs, när sådana möjligheter finns, på grundval av aktuella kunskaper och erfarenheter. Parlamentet anser att det bör inrättas särskilda program för rening och bevarande av flodkanaler för att säkerställa ett lämpligt flöde och minska ackumuleringen av avfall och sediment som kan påverka vattenlagrings- och vattendistributionskapaciteten.

63. Europaparlamentet insisterar på att hanteringen av översvämningar och torka, i takt med att klimatförändringarnas effekter blir mer ihållande, fullt ut måste integrera de risker som uppstår, inbegripet förändrade vädermönster, såsom ökad nederbörd som leder till överskott av vatten. Parlamentet är övertygat om att en kombination av övervakning och datainsamling, beredskap samt kris- och återhämtningsåtgärder, som bygger på principen om förbättrande återuppbyggnad[1] å ena sidan och anpassning av samhällelig och

---

[1] FN:s kontor för katastrofriskreducering, *Build Back Better in recovery, rehabilitation and reconstruction*, UNISDR, Genève, 2019.

ekonomisk verksamhet å andra sidan är avgörande för att minska sårbarheten och öka resiliensen, särskilt mot bakgrund av att vattnets kvantitativa aspekt blir mer framträdande. Parlamentet framhåller i detta sammanhang behovet av klimatresilienta naturbaserade lösningar och infrastrukturer, där man i samband med uppförandet av dessa tar hänsyn till inverkan av extrema klimathändelser för att säkerställa infrastrukturernas hållbarhet om sådana skulle inträffa.

64. Europaparlamentet påminner om att ramdirektivet för vatten 2007 kompletterades av direktiv 2007/60/EG om bedömning och hantering av översvämningsrisker, som syftar till att upprätta en ram för att minska de negativa konsekvenserna av översvämningar för människors hälsa, miljön, kulturarvet och den ekonomiska verksamheten. Parlamentet noterar att de två direktiven görs ömsesidigt förenliga med varandra genom riskhanteringsplaner och planer för hantering av översvämning i avrinningsområden som delar av ett integrerat vattenförvaltningssystem där samordning är avgörande. Parlamentet påminner om att förebyggande av översvämningar är nära förbundet med grönområden i städer, markskyddsstrategier och investeringar i dräneringsnät.

65. Europaparlamentet betonar att beredskapen för vattenbrist och torka avsevärt kan förbättras i EU, med tanke på att flera medlemsstater saknar en plan för hantering av torka[1]. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna och, i förekommande fall, behöriga regionala och lokala myndigheter att utarbeta planer för hantering av torka, särskilt i syfte att säkerställa dricksvattenförsörjningen, säkerställa livsmedelsproduktionen och integrera digitaliserade övervaknings- och kontrollsystem och system för tidig varning för att stödja effektiva och databaserade beslut om skydds-, svars- och kommunikationsåtgärder med tydligt definierade ansvarsområden. Parlamentet påpekar behovet av att införa bestämmelser på EU-nivå när det gäller planer för hantering av torka, liknande dem som gäller för planer för hantering av översvämningar.

66. Europaparlamentet betonar vikten av att EU, med tanke på det stora antalet klimathändelser, såsom översvämningar, torka och cykloner, som drabbat Europa, inför en robust mekanism för att hantera sådana kriser, som inbegriper varningssystem och system för vård av civilbefolkningen. Parlamentet betonar att digital övervakning, lämpligt offentliggörande av relevanta data och system för tidig varning är avgörande för att utveckla ändamålsenliga planer för hantering av torka och översvämningar på medlemsstatsnivå. Parlamentet betonar vidare vikten av att fullt ut använda tillgängliga

---

1 Europeiska kommissionen: generaldirektoratet för miljö m.fl., *Stock-taking analysis and outlook of drought policies, planning and management in EU Member States – Final Report*, Europeiska unionens publikationsbyrå, 2023.

EU-verktyg såsom översvämningsprognoserna från det europeiska varningssystemet för översvämningar och det globala varningssystemet för översvämningar samt verktyget Global Flood Monitoring, som ingår i Copernicus katastrofinsatstjänst.

67. Europaparlamentet betonar vikten av unionens civilskyddsmekanism när det gäller att hjälpa länder som drabbats av vattenrelaterade katastrofer såsom översvämningar och torka. Parlamentet efterlyser ökad finansiering för att förse civilskyddsmekanismen med tillräckliga och uppgraderade resurser för att öka beredskapen och förbättra kapacitetsuppbyggnaden.

68. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att förbättra allmänhetens beredskap i händelse av vattenrelaterade katastrofer eller kriser. Parlamentet betonar vikten av informationskampanjer och demonstrationsövningar i utbildningsinrättningar, offentlig förvaltning och företag för att bygga upp en ”beredskapskultur” bland allmänheten.

69. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att systematiskt förnya och uppgradera sin vatteninfrastruktur, inbegripet infrastruktur för dricksvatten och sanitet, samt infrastruktur som reglerar flodflöden, och att investera i innovativa lösningar baserade på god praxis, göra vattensystemen mer motståndskraftiga mot klimatförändringar, säkerställa en stabil dricksvattenförsörjning, möjliggöra tidig upptäckt av förluster och minska vattenläckage och vattenavfall, samtidigt som vattentransport- och vattenlagringssystemen optimeras. Parlamentet framhåller att finansieringen av innovativ vatteninfrastruktur är otillräcklig i förhållande till investeringsbehoven i hela EU. Parlamentet efterlyser i detta avseende särskild finansiering på nationell och regional nivå eller EU-nivå för att säkerställa tillräcklig finansiering för utveckling, underhåll och modernisering av vattenresilient infrastruktur, för att främja innovativa lösningar och innovativ teknik och säkerställa långsiktig hållbarhet för denna vatteninfrastruktur.

70. Europaparlamentet beklagar att kommissionen, trots det hot som ökenspridningen utgör för vattenkvaliteten och vattentillgången, markens bördighet och livsmedelsproduktionen, och trots att 13 medlemsstater har förklarat sig vara drabbade av ökenspridning inom ramen för FN:s konvention för bekämpning av ökenspridning, inte tar itu med ökenspridningen på ett ändamålsenligt och effektivt sätt. Parlamentet uppmanar därför med kraft kommissionen att, i linje med rådets slutsatser av den 14 oktober 2024 om ökenspridning, markförstöring och torka, lägga fram en integrerad EU-omfattande handlingsplan för att bekämpa ökenspridning, markförstöring och torka, i syfte att bygga upp resiliens mot torka och uppnå markförstöringsneutralitet i EU senast 2030, på grundval av en fullständig konsekvensbedömning.

71. Europaparlamentet insisterar på att jordbrukssektorn får ytterligare stöd i genomförandet av ny teknik för att minska efterfrågan på vatten och samtidigt öka vattentillgången, bland annat genom stöd till vattenhållning och påfyllning av grundvatten. Parlamentet uppmanar till att forskningsresultat, till exempel om avsaltning av havsvatten, görs tillgängliga och att införandet av innovativa avsaltningslösningar underlättas. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att skapa naturliga vattenreserver på grundval av aktuella bedömningar av klimatrisker för att skydda kritiska vattenförråd och deras tillrinningsområden, och med beaktande av miljökonsekvenserna och de socioekonomiska konsekvenserna av att anlägga sådana reserver. Parlamentet påpekar att sådana naturliga vattenreserver skulle komplettera kravet i ramdirektivet för vatten på att medlemsstaterna ska identifiera vattenförekomster som används för uttag av dricksvatten, se till att de uppfyller målen i artikel 4 i ramdirektivet för vatten och dricksvattendirektivet och säkerställa det nödvändiga skyddet av dem. Parlamentet noterar att sådana naturliga vattenreserver redan finns i olika former i olika medlemsstater. Parlamentet betonar att stöd bör ges till medlemsstater eller lokala och regionala myndigheter för att hjälpa dem att utveckla naturliga vattenreserver.

72. Europaparlamentet noterar potentialen hos infrastruktur för vattenhållning som ett exempel på vattenproduktionssystem som skapas med hjälp av bästa tillgängliga, kostnadseffektiva teknik med lägst miljöpåverkan, bland annat genom återanvändning av avloppsvatten eller uppsamling av regnvatten, för att minska riskerna för torka och översvämningar, öka vattensäkerheten och främja cirkularitet, återvinning och återanvändning av vatten. Parlamentet anser att vattenhållningsanläggningar kan vara användbara verktyg förutsatt att de är tillåtna av lokala eller nationella myndigheter enligt tydliga villkor, bland annat vad gäller det lokala grundvattnets kapacitet att hålla igång sådan verksamhet och viljan hos jordbrukare som har tillgång till vattenresursen att anpassa sina metoder till mer hållbara sådana, särskilt när det gäller vattenbehov och vattenkvalitet. Parlamentet uppmanar kommissionen att använda sina tillgängliga verktyg, däribland ekonomiskt stöd, för att effektivisera detta tillvägagångssätt bland medlemsstaterna.

73. Europaparlamentet beklagar djupt förekomsten av olagligt eller avsiktligt uttag av vatten, som sannolikt kommer att orsaka betydande skador på vattenförekomster. Parlamentet efterlyser kraftfulla avskräckande åtgärder, bland annat genom straffrätten, för att skydda ytvattenförekomsters ekologiska status eller ekologiska potential eller grundvattenförekomsters kvantitativa status. Parlamentet noterar att det behövs ytterligare stöd till utbildning och kunskapsöverföring för nationell tillsynskapacitet.

74. Europaparlamentet konstaterar den avgörande övergripande roll som naturbaserade lösningar spelar för att hantera utmaningarna i samband med den tredubbla världsomspännande krisen och för att återställa vattnets naturliga kretslopp. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att, med beaktande av de miljömässiga och socioekonomiska effekterna, prioritera användningen av naturbaserade lösningar för vattenresiliens i sina politiska åtgärder och rekommendationer, såsom restaurering av våtmarker och torvmarker för att öka tillgången på grundvatten och omgivande markfuktighet, återställande och skydd av flodslätter, naturliga åtgärder för vattenbindning, förnyelse av vegetation som hinder mot översvämningar och för bevarande av regnvatten, i syfte att stärka vattentillgången, minska riskerna för klimatförändringar och stödja långsiktig resiliens för samhällen, företag och livsmedelsproduktion. Parlamentet understryker att det utöver naturbaserade lösningar fortsatt är nödvändigt med kompletterande investeringar i tekniska lösningar för att lyckas med klimatanpassningen och vattenresiliensen på lång sikt.

Finansiering och prissättning

75. Europaparlamentet noterar att naturbaserade lösningar och åtgärder för naturlig vattenhållning har potential att återställa grundvattennivåerna och stödja de ekologiska flödena och att samtidigt minska vattenrelaterade risker i form av vattenbrist, översvämningar och torka. Parlamentet konstaterar att naturbaserade lösningar vid hantering av översvämningar i regel inte kan ersätta befintliga lösningar och kanske inte är effektiva vid de mest extrema händelserna. Parlamentet påpekar emellertid att naturbaserade lösningar kan öka effektiviteten och livslängden för grå infrastruktur genom att stärka vattenupptagningsförmågan, minska vattnets hastighet och reglera flödestoppar. Parlamentet upprepar att effektiviteten i naturbaserade lösningar är kontextspecifik och måste anpassas till den lokala situationen. Parlamentet betonar i detta sammanhang att det inte finns universallösningar som passar alla.

76. Parlamentet betonar att det behövs ekonomiskt stöd till hållbara, innovativa metoder och lösningar samtidigt som vederbörlig hänsyn tas till offentlig-privata partnerskap.

77. Europaparlamentet betonar, i samband med klimatanpassning, betydelsen av friska marker för tryggandet av vattenförsörjningen och en cirkulär vattenanvändning. Parlamentet betonar att den naturliga vattenhållningen i marken måste förbättras genom åtgärder för att förbättra markhälsan och minimera kolförlusterna, samt genom åtgärder på vattenförekomstnivå, såsom stabilisering av flodbankar, bland annat genom återställande av naturliga tillstånd, och återställande av de vattenförande lagrens vattenhållningsförmåga.

78. Europaparlamentet konstaterar att noggrant utformade skogsbruksåtgärder kan förbättra vattendelarnas hälsa, reglera vattenflödet och minska torka och översvämningsstress, med tanke på trädens och skogarnas viktiga roll i regleringen av vattnets kretslopp, genom deras förmåga att rena vatten, öka tillgången till vattenresurser och förbättra markens fukthalt. Parlamentet föreslår att detta vederbörligen beaktas när kommissionen, i samarbete med medlemsstaterna, utvecklar unionens mål för resiliens mot katastrofer och att den beaktas vid utvecklingen och förbättringen av katastrofriskhantering och beredskapsplanering. Parlamentet framhåller i detta avseende behovet av mer forskning, datainsamling, innovation och finansiering för att stödja markförvaltare när det gäller att förhindra effekterna av miljöstressorer såsom torka, översvämningar och försämrad funktion hos vattendelare.

79. Europaparlamentet erkänner att stadsområden blir allt känsligare för vattenrelaterade klimatrisker såsom översvämningar, vattenbrist och värmestress. Parlamentet efterlyser en integrering av planeringen av vattenresiliens i städer i strategier för klimatanpassning, inbegripet investeringar i gröna tak, genomtränglig infrastruktur, uppsamling av regnvatten och system för att hålla kvar dagvatten, samt åtgärder som syftar till att öka gröna och blå områden i stadsområden, i syfte att mildra extrema vädereffekter och minska riskerna för människors liv och egendom. Parlamentet efterlyser vidare underhåll av och återställd tillgång till urbana vattenvägar i städer.

80. Europaparlamentet betonar att den europeiska strategin för vattenresiliens bör säkerställa tillräcklig finansiering från offentliga och privata källor för att stödja modernisering, uppgradering, anpassning och underhåll av motståndskraftig vatteninfrastruktur, hållbar vattenförvaltning, datainsamling, forskning, effektiv övervakning, digitalisering, kompetenshöjning, naturbaserade lösningar, utveckling och användning av innovativ vatteneffektiv teknik samt för att säkerställa miljömässig och socioekonomisk hållbarhet i linje med de mål som fastställs i den nya europeiska kompassen för konkurrenskraft.

81. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att inrätta en separat och särskild fond för vattenresiliens inom den kommande fleråriga budgetramen. Parlamentet anser dessutom att särskilda finansieringsmekanismer bör övervägas inom ramen för Europeiska regionala utvecklingsfonden och Sammanhållningsfonden för att stödja vattensmart teknik och vatteninvesteringar. Parlamentet tror starkt på att vatten under tiden bör prioriteras i befintliga finansieringsramar, däribland Sammanhållningsfonden. Parlamentet betonar att EU:s finansieringsmekanismer måste inbegripa hänsyn till social rättvisa och ekonomisk överkomlighet särskilt när det gäller att tillhandahålla vattentjänster till befolkningen, säkerställa stöd till medlemsstater och medborgare med större ekonomiska

begränsningar och specifika förhållanden, samtidigt som skyldigheterna avseende vattenförvaltning uppfylls. Parlamentet framhåller vikten av att justera befintliga medel, subventioner och finansieringsflöden med anknytning till vattenförvaltning och andra relaterade markanvändningar, för att styra dem bort från föråldrade tekniska lösningar mot innovativa lösningar samt naturbaserade lösningar eller en kombination av dessa.

82. Europaparlamentet efterlyser riktad finansiering via Horisont Europa och det europeiska innovationspartnerskapet för produktivitet och hållbarhet inom jordbruket för fältförsök om vattenförhållandena i olika odlingssystem. Parlamentet vill att kvinnors roll i vattenpolitiken ska erkännas och att särskild finansiering ska fastställas för att främja deras tillgång till jordbruket.

83. Europaparlamentet påminner om att avsaknaden av en särskild finansiering för vattenfinansiering eller bindande finansieringsmål inom den nuvarande fleråriga budgetramen begränsar EU:s förmåga att rikta in särskilda investeringar på viktiga åtgärder för vattenresiliens, inbegripet modernisering av infrastruktur, innovation, klimatanpassningsåtgärder och genomförandet av naturbaserade lösningar, och därmed dess konkurrenskraft, eftersom bristen på vattenbalans belastar regionernas ekonomi ännu mer. Parlamentet konstaterar att de yttersta randområdena samt bergsregioner och öar i EU har särskilt svårt att få tillgång till finansiering eller offentlig-privata partnerskap till stöd för lokala och regionala investeringar i vattenförvaltning och vatteninfrastruktur.

84. Europaparlamentet framhåller Europeiska investeringsbankens (EIB) viktiga roll för finansieringen av vatten. Parlamentet framhåller att EIB aktivt investerar i och stöder vattensektorn. Europaparlamentet betonar att EU bör samarbeta med EIB för att utbyta bästa praxis och uppmanar vidare EIB och andra finansinstitut att stärka sin roll i finansieringen av innovativ och motståndskraftig vatteninfrastruktur, förbättrad infrastruktur för sanitet och dricksvatten, digitalisering samt att stödja projekt som syftar till att minska översvämningsriskerna, förebygga erosion och återvitalisera vattendrag, genom att underlätta gynnsamma villkor för vatteninvesteringar.

85. Europaparlamentet uppmanar med kraft kommissionen att utforska och främja innovativa finansieringsmekanismer, däribland betalningar för ekosystemtjänster och gröna obligationer, och att samtidigt säkerställa tydlighet i regelverket och skyddsåtgärder för att förebygga marknadssnedvridningar. Parlamentet uppmanar EIB och andra finansinstitut att prioritera lån och krediter med låg ränta till medlemsstater och regionala och lokala myndigheter som genomför storskaliga restaureringsprojekt, med särskilda bestämmelser till stöd för ekonomiskt missgynnade regioner.

86. Europaparlamentet framhåller betydelsen av offentlig-privata partnerskap som en finansieringskälla för vatteninvesteringar. Parlamentet uppmanar kommissionen att ge incitament till privata investeringar i vattensektorn genom att skapa ett understödjande regelverk som kan inbegripa samfinansieringsmöjligheter och offentlig-privata partnerskap för att driva på innovation, förbättra infrastrukturen och säkerställa hållbara vattenförvaltningslösningar i medlemsstaterna. Parlamentet understryker dock att involveringen av privata investeringar i EU:s vattensektor inte får undergräva vattnets status som kollektiv nyttighet och offentlig tjänst och att sektorns långsiktiga resiliens, liksom principerna om tillgänglighet, överkomlighet och hållbarhet, måste säkerställas.

87. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att anta styrningsramar som tydligt definierar aktörernas roller och ansvarsområden vid planering, finansiering och genomförande av naturbaserade lösningar. Parlamentet anser att dessa ramar bör inbegripa finansiering från olika källor, däribland filantropiska bidrag och partnerskap i den privata sektorn, och samtidigt säkerställa rättvis tillgång till resurser för småskaliga projekt, särskilt sådana som förvaltas på lokal eller regional nivå.

88. Europaparlamentet uppmanar med kraft kommissionen och medlemsstaterna att förse sina budgetar med ett vattenperspektiv och att ge regionerna större styrning i användningen av EU-medel.

89. Europaparlamentet understryker nödvändigheten av riktat ekonomiskt och tekniskt bistånd till kommuner för att de lättare ska kunna efterleva vattenrelaterad lagstiftning.

90. Europaparlamentet uppmuntrar medlemsstaterna att skynda på tillståndsgivningen för hållbara och innovativa projekt för resilient vatteninfrastruktur så att de kan genomföras snabbt med tanke på de akuta utmaningarna.

91. Europaparlamentet beklagar att tillämpningen av principen om kostnadstäckning för vattentjänster, enligt vilken alla vattenanvändare på ett effektivt och proportionerligt sätt ska bidra ekonomiskt till att täcka kostnaderna för vattentjänster, fortfarande är låg till obefintlig i flera medlemsstater. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna och deras regionala myndigheter att genomföra en adekvat prispolitik för vatten och tillämpa principen om kostnadstäckning för både miljö- och resurskostnader, i överensstämmelse med ramdirektivet för vatten. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att beakta de långsiktiga investeringscyklerna när de genomför principen om kostnadstäckning och att säkerställa att tillräcklig finansiering finns tillgänglig för de (åter)investeringar som behövs.

92. Europaparlamentet framhåller betydelsen av att säkerställa att prissättningen av vatten stöder en trygg vattenförsörjning på lång sikt genom att spegla vattenanvändningens ekonomiska, miljömässiga och resursmässiga kostnader. Parlamentet uppmuntrar medlemsstaterna och behöriga regionala och lokala myndigheter att säkerställa att vattenprissättningen är ekonomiskt hållbar, socialt rättvis och främjar en effektiv vattenanvändning, och att den återspeglar tillgången till vatten i olika medlemsstater och regioner, särskilt i vattenstressade regioner, samtidigt som överkomliga priser för hushåll och småföretag säkerställs. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna och behöriga regionala och lokala myndigheter att säkerställa transparenta vattenpriser och att öka medvetenheten om vattentjänsternas värde.

93. Europaparlamentet påpekar att behöriga nationella vattenmyndigheter kommer att spela en central roll i genomförandet av nya vattenförvaltnings- och bevarandeplaner på medlemsstatsnivå. Parlamentet uppmanar därför medlemsstaterna att ekonomiskt och tekniskt stärka dessa behöriga myndigheters kapacitet att spela en större möjliggörande och rådgivande roll i hållbar och framtidssäkrad vattenförvaltnings- och lagringsinfrastruktur. Parlamentet anser att EU-fonder som t.ex. fonden för en rättvis omställning bör användas till att ytterligare bistå medlemsstaterna och vattenmyndigheterna i genomförandet.

Digitalisering, säkerhet och teknisk innovation

94. Europaparlamentet betonar potentialen och behovet av digitalisering och AI när det gäller att förbättra förvaltningen och övervakningen av vattenförekomster och vatteninfrastruktur samt när det gäller att rapportera och säkerställa jämförbarhet för data som återspeglar olika geografiska flödesförhållanden.

95. Europaparlamentet uppmanar kommissionen, medlemsstaterna och vattenleverantörer att integrera transparens och digitalisering som grundläggande principer i vattenförvaltningen och att öka användningen av förvaltnings- och mätdata, i syfte att stärka övervakningen, bedömningen, ansvarsskyldigheten och beslutsfattandet, samtidigt som rapporteringsskyldigheterna optimeras och förenklas. Parlamentet efterlyser digitalt aktiverad vattenteknik för att underlätta övervakning i realtid, stickprovsbaserad övervakning, avståndsövervakning och rapportering om vattenkvalitet, läckage, användning och resurser. Parlamentet påpekar att användningen av offentliga medel och offentliga utgifter på detta område måste bli mer effektiv. Parlamentet konstaterar att införandet på bred front av innovativ digital teknik behöver åtföljas av utbildning i digitala färdigheter.

96. Europaparlamentet betonar behovet av att främja digitalisering och datadrivna lösningar för att bygga upp ett vattensmart samhälle.

Parlamentet framhåller behovet av att utveckla digitala lösningar för att övervaka vattenförbrukningen och optimera användningen av vattenresurser inom alla sektorer. Parlamentet uppmanar kommissionen att i samarbete med medlemsstaterna ge ekonomiskt stöd till genomförandet av smarta vattenförvaltningssystem, med fokus på små och medelstora företags behov.

97. Europaparlamentet påpekar att vattensystem, inbegripet system för vattenrening och vattenförsörjning, anses ingå i varje lands kritiska infrastruktur, och därmed är centrala för EU:s strategiska oberoende, vilket kräver ökat skydd och en förmåga hos försörjningssystemen att upptäcka, reagera på och återhämta sig från fysiska och it-relaterade hot och angrepp. Parlamentet noterar att en högre digitaliseringsnivå medför nya sårbarheter. Parlamentet påpekar att i händelse av ett hot eller en attack kan vattensystemsoperatörerna förlora förmågan att kontrollera vattnets flöde och kvalitet eller förlora förmågan att spåra vattensystemets verkliga status. Parlamentet insisterar på att sårbarhetsbedömningar och en beredskapsplan bör vara integrerade delar av vattenförvaltningssystemet i varje medlemsstat. Parlamentet uppmuntrar främjande av informationsutbyte om hot mot it-säkerheten och förfaranden för utbyte av bästa praxis mellan operatörer samt inrättande av en it-säkerhetskultur genom tekniska säkerhetsåtgärder, kompetensutveckling samt medvetenhet och kommunikation. Parlamentet uppmärksammar de åtgärder och bestämmelser i NIS 2-direktivet och direktivet om kritiska entiteters motståndskraft som skulle kunna bidra till att minska de säkerhetsrisker som uppstår. Parlamentet uppmanar kommissionen att ta ledningen för att stärka samordningsformaten på EU-nivå och att föreslå effektiva verktyg i den kommande EU-strategin för beredskap i syfte att säkerställa snabb beredskap för att hantera miljörisker och andra risker för vattenförekomster som hotar EU:s övergripande säkerhet.

98. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att öka kvinnors deltagande i beslut om vattenresiliens. Parlamentet efterlyser en metod som på ett effektivt sätt beaktar könsrelaterade behov vid genomförandet av vattenförsörjningsprojekt genom att genomföra övervakning, rapportering och spårning som använder verktyg och indikatorer uppdelade efter kön.

99. Europaparlamentet noterar att bättre data och dataanalys är avgörande för ett evidensbaserat beslutsfattande och en snabb identifiering av små förändringar i vattenkvaliteten som skulle kunna utgöra ett hot mot vattenförekomster, tillsammans med en utvärdering av bästa praxis och identifiering av de mest kostnadseffektiva och verkningsfulla åtgärderna.

100. Europaparlamentet betonar att det behövs förbättrade, tillförlitliga och driftskompatibla uppgifter om tillgång, efterfrågan, distribution,

tillgänglighet och användning av vatten och att datapunkter måste fastställas. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen och medlemsstaterna att utöka datainsamlingen och förbättra datakompatibiliteten på alla nivåer för att stödja genomförandet av den nuvarande vattenlagstiftningen, och främja den cirkulära ekonomin och vattensmarta strategier för industriell symbios. Parlamentet betonar att data och AI skulle kunna användas för att modellera såväl vatten- och energiförbrukning som kapacitet för återanvändning och återvinning.

101. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att i större utsträckning erkänna vattensektorns grundläggande roll när det gäller att stärka EU:s konkurrenskraft genom att främja forskning och innovation och lyfta fram entreprenörskap och talanger. Parlamentet betonar i detta sammanhang vikten av att öka innovationen inom vattensektorn. Parlamentet påpekar att det europeiska innovationscentrum för industriell omställning och industriutsläpp som upprättats som en del av direktiv 2010/75/EU skulle kunna spela en roll i detta avseende, eftersom det utvärderar industriteknikens miljöprestanda och samlar in information om innovativ industriell miljöteknik. Parlamentet uppmärksammar vidare befintliga partnerskap såsom Water4All, ett finansieringsprogram för vetenskaplig forskning.

102. Europaparlamentet anser att flerpartsplattformar behöver inrättas och utvecklas för att främja att innovation tas i bruk på alla nivåer, både lokalt och nationellt. Parlamentet rekommenderar att dessa plattformar involverar ett brett spektrum av deltagare – från den offentliga och privata sektorn samt det civila samhällets organisationer – för att skapa en koalition av partner som åstadkommer förändring. Parlamentet stöder helhjärtat främjandet av kunskapsutbyte om hur digital vattenteknik kan stödja genomförandet av EU:s befintliga vattenlagstiftning samt kapacitetsuppbyggnad på lokal, regional och nationell nivå. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att utöka den digitala kompetensen och forsknings- och utvecklingsprogrammen på vattenområdet, bland annat genom samarbeten med universitet, forskningscentrum och små och medelstora företag.

103. Europaparlamentet erkänner datacentralernas avgörande roll i den digitala ekonomin. Parlamentet noterar med oro att den snabba utbyggnaden av tekniken skulle kunna leda till en betydande ökning av AI:s efterfrågan på vattenresurser i samband med deras verksamhet, vilket skulle kunna undergräva de miljöfördelar som AI utlovar att leverera, såsom resursoptimering och minskade koldioxidutsläpp, och betonar behovet av att integrera vatteneffektivitetsåtgärder i utformningen och driften av dem. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att ta itu med användningen av vattenresurser med hjälp av informations- och

kommunikationsteknik (IKT) och i synnerhet AI och datacentraler i sin europeiska strategi för vattenresiliens, särskilt genom att uppmuntra datacentraler att återanvända renat vatten och främja utformningen av effektivare chip och komponenter för att minska behovet av kylning. Parlamentet rekommenderar medlemsstaterna att prioritera strategier för vattenresiliens som hanterar de särskilda utmaningar som datacentraler medför för att säkra hållbarheten i både den digitala agendan och miljöagendan.

104. Europaparlamentet påminner om att avsaltning av havsvatten är en process för att avlägsna salt från havsvatten eller bräckt vatten för att göra det användbart för en rad ändamål, inklusive dricksvatten, och att det därför är en viktig teknisk lösning för människors försörjningsmöjligheter. Parlamentet konstaterar samtidigt att avsaltning är en energiintensiv process som helst bör ske med hjälp av förnybar energi, när så är möjligt, för att minimera miljöpåverkan. Parlamentet upprepar att det vid avsaltning skapas en biprodukt, saltlake (en koncentrerad saltlösning), som måste bortskaffas på rätt sätt för att undvika negativa effekter på den marina miljön. Parlamentet anser därför att avsaltning genom omvänd osmos eller värmeteknik endast bör tillämpas om andra mer miljömässigt hållbara alternativ inte finns tillgängliga eller inte kan genomföras, särskilt i avlägsna områden och på öar. Parlamentet framhåller i detta avseende att det pågående arbetet med nya tekniska lösningar, såsom mikrobiella avsaltningsceller, som utgör ett miljömässigt hållbart och innovativt alternativ till traditionella avsaltningsmetoder, särskilt för att tillhandahålla rent vatten och rening av avloppsvatten på små, avlägsna platser utan elektricitet.

105. Europaparlamentet betonar behovet av ökad finansiering och FoU inom teknik såsom innovativ avsaltningsteknik för att öka effektiviteten, hållbarheten och utbyggnaden av sådan teknik. Parlamentet efterlyser forskning om möjligheterna att använda sådan teknik inom jordbruket för att diversifiera vattenförsörjningsställena och därmed minska sektorns sårbarhet för vattenstress.

106. Europaparlamentet noterar att många vetenskapliga genombrott under det senaste årtiondet har gjort vattenreningen smartare och mer cirkulär och att dessa lösningar gör det möjligt att använda digitala lösningar, AI och fjärranalys för att använda vatten mer effektivt och att återanvända renat avloppsvatten till bevattning och återvinna energi och näringsämnen från avloppsvatten.

107. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att ta itu med de rättsliga hindren på den inre marknaden för att underlätta utveckling, expansion och utsläppande på marknaden av innovativa lösningar för bioteknik och biotillverkning samt främjande av renare tillverkning och cirkularitet.

108. Europaparlamentet efterlyser finansiering, utveckling och godkännande av innovativa lösningar för växtskydd och gödsling, inbegripet biologiska bekämpningsmedel och aktiva substanser med mindre miljöpåverkan, som behövs för en rättvis omställning till mer hållbara jordbrukssystem.

109. Europaparlamentet anser att det bör inrättas särskilda program för rening och bevarande av flodkanaler för att säkerställa ett lämpligt flöde och minska ackumuleringen av avfall och sediment som kan påverka vattenlagrings- och vattendistributionskapaciteten.

Gränsöverskridande och internationellt samarbete

110. Europaparlamentet betonar behovet av en heltäckande europeisk strategi för vattenresiliens som främjar gränsöverskridande samarbete, mer enhetlig datainsamling och rapportering, utbyte av bästa praxis mellan lokala, regionala och nationella aktörer, säkerställande av hållbar vattenförvaltning och rättvis resursfördelning mellan medlemsstaterna, så att vattenutmaningar såsom vattenbrist och översvämningsrisker inte överförs till andra medlemsstater.

111. Europaparlamentet betonar att klimatförändringarna utgör ett stort hot mot vattenresurserna och de akvatiska ekosystemen. Parlamentet noterar att översvämningar och vattenbrist äventyrar livsmedels- och vattenförsörjningen och befolkningens hälsa, vilket i slutändan påverkar den sociala sammanhållningen och stabiliteten. Parlamentet erkänner att vattenresiliens är avgörande för att förebygga och hantera nuvarande och framtida kriser på hälso-, livsmedels-, energi- och säkerhetsområdet. Parlamentet betonar att vattenresiliens främjar gränsöverskridande vattensamarbete och fungerar som en katalysator för fred och säkerhet, eftersom länder är sammanlänkade genom gemensamma floder och grundvattenresurser.

112. Europaparlamentet efterlyser ökat gränsöverskridande samarbete mellan medlemsstaterna när det gäller förvaltningen av gemensamma avrinningsområden och grundvattenförande lager för att säkerställa effektiv insamling och delning av data om vattenkvalitet, föroreningsnivåer och vattennivåer. Parlamentet rekommenderar att regionala samarbetscentrum inrättas för att samordna genomförandet av gemensamma strategier för vattenresiliens med beaktande av de klimatmässiga, sociala och ekonomiska utmaningarna i varje territorium.

113. Europaparlamentet efterlyser ökat internationellt samarbete, även i avrinningsområden, för att ta itu med den växande vattenkrisen, säkerställa rent vatten av hög kvalitet, främja hållbar vattenförvaltning och genomföra olika innovativa vattentekniker, inbegripet naturbaserade lösningar. Parlamentet yrkar på att det

gränsöverskridande samarbetet ska förankras på operativ, taktisk och strategisk nivå.

114. Europaparlamentet efterlyser gränsöverskridande projekt inom ramen för Interreg och andra EU-medel för att förbättra det regionala samarbetet i förvaltningen av vattenresurser, med särskilt fokus på att säkerställa rättvis fördelning av vatten mellan sektorer och medlemsstater.

115. Europaparlamentet betonar behovet av att stärka EU:s övervakningskapacitet genom digitalisering och modern teknik, inbegripet satellitövervakning och spårning av föroreningar i realtid, vilket är avgörande för att förebygga och bekämpa gränsöverskridande föroreningar.

116. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att genomföra en särskild diplomatisk roll för att lösa vattenrelaterade konflikter, främja vattensamarbete och skydda vattenkällor och vattensystem, särskilt under väpnade konflikter och i gränsöverskridande sammanhang.

117. Europaparlamentet uppmanar med kraft EU att leda internationella insatser för att skydda och återställa vattenekosystem i linje med mål 6 för hållbar utveckling om rent vatten och sanitet.

°

° °

118. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen.